

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Вересень 1909

Від. 205. Гроховський Френк, ум. 16,8 '09.	\$500.00
" 7. Томко Антін, ум. 30,8 '09.	\$1000.00
" 91. Трембач Іван, ум. 3,9 '09.	1000.00
" 16. Рибей Василь, ум. 12,8 '09.	1000.00
" 235. Динько Іван, ум. 22,9 '09.	1000.00
" 120. Бобурчак Федор, ум. 21,9 '09.	1000.00
" 127. Кущак Олекса, ум. 21,9 '09.	1000.00
" 93. К. Вольф, ж. Йосифа, ум. 9,8 '09.	400.00
" 75. А. Гурстяк, жона Клементія ум. 8,9 '09.	400.00
" 40. Зимовчак Стефан, зап.	150.00
" 58. Пип Гаврило, зап.	150.00

Виплачено за помогою на суму \$7,600.00

Платня головних урядників за вересень 190.00

Адміністрація Союзу за вересень 252.67

Кошта річного засідання Р. Н. С. 1,512.42

Весь розхід виносить \$9,555.09

Розмет платить 10,392 членів на ціле посмертне (кождий по 86 цнт.) і 1502 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.)

Крім того кождий член платить за орган „Р. Н. Союзу“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.00 дол. а на половину посмертного 57 центів.

А. Шаршонь, гол. касієр. С. Ядловский, гол. секр.
Дж. Капітула, гол. предсід.

Протокол

з річного засідання Головного Уряду Р. Н. Союзу, відбувшогося на днях 8., 9. і 10. вересня 1909 р в Chicago, Ills.

(Дальше.)

Розходи:

На розхід, за час від 1-го Мая 1908 по кінець 31-го Юнія 1909 року зложились отсі позиції:

Посмертних за помогою по членах виплачено на суму	72,057.92
" " " жонах і мужах членів на суму	19,200.00
Сирітських частей виплачено на суму	8,086.27
За помогою членам	5,825.00
Свободі виплачено	14,117.50
Платня Урядників	2,610.00
Відзнаки Р. Н. Союзу	2,060.00
Адміністрація	1,272.49
Друки	1,139.34
Подорожи і дієти	1,154.94
Надгорода Організаторів	1,729.71
Календар на 1908 рік	1,813.00
Грамоти	520.00
Справи Адвокатські	1,533.35
Бонди Голов. Урядників	306.48
Черенки на Словенсько-руську газету	220.57
Пожичка Свободі на початок до бізнесу	500.00
Засідане Х. Голов. Конвенції Р. Н. Союзу	5,739.16
Друкарня Свободи	16,855.00

Разом розхід був 156,680.73

ПОДІЛ ФОНДІВ.

Фонд Сирітський.

Фонд Сирітський з днем 1-го Мая 1908 виносив	21,017.50
Від 1-го Мая 1908 по кінець 31-го Юнія виплинуло	14,757.08

Разом 35,774.58

За той сам час виплачено сир. частей 8,086.27

Сир. фонд з кінцем 31-го Юнія виносить 27,688.31

Фонд Резервовий.

Фонд Резервовий з днем 1-го мая 1908 виносив	16,646.27
Від 1-го мая 1908 по кінець 31-го Юнія 1909 прийшло	8,827.74

Разом 25,474.01

З того фонду виплачено дорогою за помогою 16,855.00

Фонд Резервовий з кінцем 31-го Юнія виносить 8,619.01

Фонд Народний.

Фонд Народний з днем 1-го Мая 1908 виносив	1,567.03
Від 1-го Мая 1908 по кінець 31-го Юнія 1909 прийшло	1,412.10

Разом 2,979.13

З того фонду виплачено дорогою за помогою 600.00

Фонд Нар. з кінцем 31-го Мая 1909 виносить 2,379.13

Фонд Бідних.

Фонд Бідних з днем 1-го мая 1908 виносив	1,647.03
Від 1-го Мая по кінець 31-го Юнія 1909 прийшло	1,412.10

Разом 3,059.13

Понеже з сего фонду не виплачує ено жадних за помогою, тому фонд сей з кінцем 31-го Юнія 1909 виносить 3,059.13

Фонд Розпорядимий.

Сей фонд складаєть з надвижок розметів, з за помогою, не-виплачених ще до тепер, та становить підручну касу і виносить з кінцем 31-го Юнія 1909 7,524.13

СПРАВОЗДАНИЕ РУССКОГО МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА.

В Маю 1908 р. прийшло	263.50
" Червню " " "	265.05
" Липню " " "	276.50
" Серпню " " "	284.23
" Вересню " " "	280.09
" Жовтню " " "	322.42
" Листопаді " " "	321.85
" Грудню " " "	268.28
В Січню 1909 р. прийшло	325.18
" Лютім " " "	324.56
" Марци " " "	297.96
" Цвітню " " "	326.77
" Маю " " "	315.08
" Червню " " "	318.54
Ошибки які знайдено між книж. секр. а касієра	7.20
Разом	4,197.21

Розхід:

В Маю 1908 р. виплачено	300.00
" Червню " " "	105.00
" Липню " " "	43.00
" Серпень " " "	264.04
" Вересня " " "	10.00
" Жовтня " " "	10.00
" Листопаді " " "	10.00
" Грудню " " "	10.00
В Січню 1909 р. виплачено	10.00
" Лютім " " "	27.00
" Марцю " " "	25.00
" Цвітню " " "	10.00
" Маю " " "	10.00
" Червню " " "	25.00
Разом розходу єсть	849.04

Зіставленє.

Прихід від 1-го Мая 1908 по кінець 31-го Юнія 1909 був 4,197.21

Розхід за той сам час 849.04

Надвизка з кінцем 31-го Юнія 1909 р. остає 3,348.17

На Х. Голов. Конвенції перенесено з Р. Н. Союзу до Каси М. Р. С. 1,369.33

Стан Каси Мол. Р. Союзу з кінцем 31. Юнія 1909 виносить 4,717.50

Прихід Молодечого Руского Союзу складаєть з місячних вкладок, котрих від 1-го Мая 1908 до 31-го Юнія року прийшло 4,197.21

Розхід Мол. Р. Союзу складаєть з таких позицій:

За помогою виплачено 616.00

Платня секретарів 130.00

Подорож і дієти комісії статутувої 103.04

Разом розхід був 849.04

(Дальше буде.)

Гробарі руської церкви!

Всім нам в живій пам'яті, що в 2 місяці по приході гр.-кат. руського єпископа до Америки римська Курія прислала булю „Ex semper“, постанову, силою котрої обмежено власть руського єпископа до неможливості а дійствам руських священників надано того рода перепони, щоб руський обряд як найскорше зрівнати з латинським. Звісно також нам всім, що против тої буллі внесло 80 священників протест до-ручений комітетом з 3 священників папському делегатови в Вашингтоні в січні 1908 р. Звісно також всім, що схрунили і не підписали протесту против буллі священники: Лавришин, Дзубай, Стецович, Чопей, Николай, Яцкович, Кечкеш, Камінський, Бендас, Васовчик, Коссеє, Волкай Мірон, Волкай Євген і Обуш-кевич Володимир. Коли они схрунили, то очевидно мали они на мисли іншу ціль, як протест против буллі; їх ціль була крити ся за плечі чужі і крутарськими способами і нікчемними доносами заспокоїти свої личні і партійні рахунки, аспірації. Такий параван, за котрий скрили ся, була, се „церковно-цивільна схудза“!

Що зробила ся „схудза“?

Між иньшими вислано десь в марті с. р. до папського делегата в Вашингтоні письмо, в яким між иньшими дурницями заявили в імені 60 угро-руських священників, що они хочуть заховувати булю, але руський єпископ їм не дає.

Вірю в ту заяву і знаю певно, що колиб латинський єпископ запевнив кожного з тих 60 священників парохією о 10,000 дол. річного доходу, они не лиш одну, але 10 буль заховували-б ліпше як 10 заповідей Божих.

Та з заяви „церковно-цивільної схудзи“ скрутив ся для них порядний біч. Їх крутарство взяли латинські єпископи за добру монету і кажуть тепер тим гр.-кат. священникам, які не хотять узнавати гр.-кат. єпископа за свого, виконувати приписи буллі.

Поволи справджують ся слова Нью-Йорського Архієпископа до о. Кешеляка зараз по появленню ся буллі: „we are going to enforce the bulla“ — „силою впроваджувати будемо булю.“

Новий Клівляндський єпископ, Фарелі, вишколений в Римі, жадає тепер від кожного гр.-кат. священника, який приходить до його дієцезії, виконувати приписи буллі. Загадав сего і від оо. Бурика і Балога, та коли они відказались від сего покликує-чис на єпископа Ортинського, сказав — добре зятиме — ті слова: Угорські священники, що не під Ортинським, належать до нас, бо зголосились і мусять виконувати приписи буллі.

Добре булоб, щоб священники стоячі під командою Угрина — предсідателя схудзи — сейчас взялись до сповнення обов'язків, взятих на себе в письмі „церковно-цивільної схудзи“, щоб нарід переконали ся о облуді своїх пастирів. — Позаяк редакція „Америк. Рус. Вісника“ в числі з дня 7. 10. накиннула ся знов в підлий спосіб на о. М. Балога, духовного управителя нашого Р. Н. С., прото боронячи честь високого уряду Р. Н. С. мушу додати кілька слів об'ясненя. Замахкалі в місті Youngstown, О. Русини гр.-католики мають церковцю положену 20—30 хвиль ходу від всякої комунікації. Коло самої церкви мешкає около 60 родин а в самім місті і по близьких плеїзах около 300 родин. Невгода, страшний до-ступ до церкви особливо зимою порою і брак школи спонукали вже перед 2 роками людий старати ся, (Продовженє на стор. 5-ій)

Богдан Хмельницький український Гетман.

Почашок повстання в битві на Жовтих Водах та під Корсунем.
(Дальше.)

Прибувши в Січ, Хмельницький покинув Татар на річці Бузулуку, а сам поїхав в Січ. Там кошовий вже зібрав усе військо. На заході сонця, 18. цвітня, Хмельницький вїхав в Січ, і зараз три рази вдарили з гармат. То був знак, що завтра буде рада в Січі. Свѣтом знов ударили з гармат. Козаки, піші й кінні, заворушилися на майдані. О півдні довбиші вдарили в казани: зачиняла ся козацька рада, козацьке віче.

Козаків було так багато, що вони не помістилися на майдані серед Січі в кріпості. Кошовий звелів збиратися за валами. Тоді кошовий розказав все задумане діло Хмельницького і сказав, що Тугай-Бєєва орда вже стоїть на готові коло Січі. „Слава й честь Хмельницькому! ми всі готові помагати Хмельницькому, і підемо на ляхів Нехай Хмельницький буде нам головою“.

Кошовий післав писаря в скарбницю, і він приніс клейноти: королівську хоругву, що дав Владислав, бунчук, чи палицю з позолоченою булавою зверху, позолочену булаву з дорогими камінцями і срібну військову печатку. Старшина дала клейноти Хмельницькому і назвала його гетьманом запорожського війська. Хмельницький взяв знаки, але не схотів зватися гетьманом, доки його не назвуть гетьманом ще й городові козаки!

Після ради старшина пішла в церкву на службу, та молебень, а потім на обід до кошового. Запорожці не дуже гуляли того дня, бо в кожного було своє на умі. В вечері довбиші ударили в казани на раду. На раді кошовий оповістив, що з Хмельницьким виступить тільки вісім тисяч козаків, а решта вернеться до господи і повинна бути на поготові.

В той час як Хмельницький був в Криму та на Запорожжі, на Україні народ вже почав тихенько говорити про повстання, збирався в хатах, по корчах. Хмельницького приятелі вешталися між народом, повбирані то за старців, то за странників-богомольців, ходили з села до села, підмовляли народ одчиняти козакам Хмельницького ворота в кріпостях, забивати піском польські гармати. Потоцький почав остерігати польських панів, звелів відбирати в людей рушниці і розгоняти купи народа по улицях. На панах як на злодіях вже горіли шапки...

Потоцький, польський гетьман, зібрав польське військо в Черкасах, а його поміщик Калиновський в Корсуні. Однак вони, не знаючи про татарську поміч Хмельницькому, думали що в Хмельницького мала сила і стали на тому, щоб проти його послати небагато війська. Вони послали на байдаках шість тисяч реєстрових козаків, під рукою Барабаша, Іляша та Кречовського, а рядом з ними берегом пішов син Потоцького, молодий Степан Потоцький з часткою польського війська і дванадцятьма гарматами. Він узяв з собою і драгунів, котрі були всі Українці. Гордо й пишню вирядив двадцятишестилітнього сина Потоцький добувати слави в степу на козаках.

Хмельницький виступив з Січі двадцятьдругого цвітня, в суботу і простував на Чигирин. Він став при маленькій річці, Жовтих-Водах. За Хмельницьким ішов Тугай-Бей, якому боязко: він все боявся, ждав, щоб козаки зачали битву і тоді тільки думав кинути ся у битву. Козаки стали й обгородились воями.

Надійшли й Поляки; перейшли Жовті Води і вгляділи козаків: Потоцький ждав битви, а козаки стояли спокійно і не зачіпали Поляків: Хмельницького не було в обозі. Сторожа, поставлена по над Дніпром, дала ему звістку, що плывуть реєстрові козаки, отже Хмельницький поїхав до Дніпра. Один байдак, на котрому сидів Кречовський, випередив інших. Хмельницький переговорив з Кречовським, і він пристав з своїми козаками до Хмельницького, ще і обіцяв пригорнути і барабашівців. Тоді Хмельницький вернув ся в стан, і зоставив натовість коло Дніпра козака Ганжу. В вечері третого мая, приплили і барабашівці і вийшли на берег. Ганжа скликав чорну раду без старшини і почав вговорювати козаків, щоб вони не йшли проти своїх братів, а приставали до запорожців, щоб лили кров не за Польщу, а за матір Україну. В шести тисячах козаків, стало ніби одно серце, один розум. Вони кидали в Дніпро польські хоругви, топтали їх ногами і кричали: „биймо зрадників старшин!“ Барабаш спав у човні під комишем. Козаки напали на нього. Він прокинувся, вхопив рушницю, рушниця випала з рук. Один козак, Филон Джеджалик, проколов його списом і вкинув у воду. Тієї ночі казаки вбили Іляша, Несторенка і інших теплих приятелів польських панів. Всі рушили в окопи Хмельницького попри самий польський обоз. Хмельницький виїхав до них на зустріч з білою хоругою в руках, де було написано: „спокій християнство“. Пани не йняли віри своїм очам.

Вони вже хотіли посилати просити помочи в старшого Потоцького, а тим часом пятого мая почали з козаками битву. Козаки вирвалися зза своїх возів і кинулися на Поляків. Оглянувшись Поляки, аж позад їх за потилицями йдуть татари. В той час від польського війська відділилися драгуни, всі українці, та й потягли ся в поле, просто до запорожців! Поляки побачили, що біда, та давай просити мира. Вони послали в козацький стан Чарнецького. Хмельницький згоджувався випустити Поляків живими, як вони йому віддадуть свої гармати. В Хмельницького було мало гармат. Чарнецький згодив ся: Поляки відвели гармати в козацький хороб, а самі рушили на втікача. Вони дійшли до Княжих Байраків, аж тут їх дїгнав Тугай-Бей і начав палити на їх з їх же гармат. Татари й козаки набігли на польський стан і, страшно його розбили. Степана Потоцького поранили і полонили. Він умер на степу другого дня. „Бідний, бідний пане Степане! говорили козаки, не попав небоже, на Запорожжя, не знайшов гаразд шляху.“

В той час гетьман Потоцький і Калиновський стояли з військом під Черкасами. Один шляхтич недобиток втік з Княжих Байраків і дав страшну звістку Потоцькому. „Все пропало! козаки пристали до Хмельницького, а твій син, пане, вже вмер!“ казав шляхтич. Поляки збідли, як трава на морозі. Потоцький почав плакати за своїм сином, Степаном, та з горя налив ся горівки. Військо його відступило до Корсуня і стало між Корсунем та Стеблемом. Потоцький звелів спалити Черкаси, Корсунь і Стеблів і задумав стати на битву з Хмельницьким.

В понеділок, п'ятнадцятого мая, 1648 р., прийшов Хмельницький з козаками й татарами. Курява піднялась така страшна, наче йшло сто тисяч війська. Хмельницький розставив військо півмісяцем, наче-б то був готовий дати битву, а тим часом задумав просте й хитре діло. Він післав Кривоноса з шістьма тисячами козаків поза польським військом в густий ліс; там була Крута-Балка, довгий та глибокий яр. Хмельницький звелів викопати через увесь яр глибокий рів, нарубати й накидати дерева поставити в гушавині гармати й самим засісти. А тим часом він підіслав в польський стан проворного козака, Микиту Галагана, і навчив, що йому треба було говорити. Поляки пішли Галагана, пекли його на вогні, і випитували, скільки в Хмельницького війська. Галаган сказав, що Татар буде пятьдесят числа, козакам і числа нема, ще й хан стоїть недалеко з ордою і сьогодні — завтра прибуде. Поляки й руки опустили і постановили відступити на Богуслав. Галаган взяв ся вести польське військо та й повів його просто в ліс на Круту-Балку. Потоцький був паний і сидів в кареті.

Як тільки Поляки рушили з місця, козаки вистрілили на їх і кинулися слідком за ними. Була страшна спека. Поляки ввійшли в ліс. Хмельницький бив їх з заду, а тут з переду вискочив Кривоніс з своїми козаками і почав відбивати вози. Далі Поляки доскочили на Круту-Балку. З крутої гори польські гармати й вози котили ся просто в рів. З другого боку балки, з гори вже палили на Поляків козацькі гармати; а з заду налягав Хмельницький і гнав уперед. Коні, вози, гармати, люди, все покотилося в яр і застрягло в рову. Польське військо розсипалося. Калиновський бігав по лісу і не знав що робити. Потоцький з горя сів у карету, а за ним посідали в свої карети й інші пани. Так їх усіх і забрали та й привезли в козацький стан. Битва скінчилась в четвертій годині в досвѣта.

„А що, панове, сміяли ся козаки, не будете більше ходити на Запорожжя, добуватися до Січі. Бідні пани! як же вони померли! Дай їм кожухів, па-Хмельницький!“ „Ой Потоцький, Потоцький! в тебе розум жіноцький. Не годи ся ти гетьманувати, поїдеш ти в Крим сирої кобиліни, жовати!“ говорили козаки.

Хмельницький одправив молебень. Три рази панили з гармат та з рушниць в знак побіди. Після того Хмельницький справив бесіду і на обід попросив мурз і значійших польських панів. Простим козакам викотили двадцять п'ять бочок горілки. Все панське добро й плінних козаки розділили з татарами. Тугай-Бєєв дісталося вісім тисяч поляків. Вони викупилися і не пішли в Крим, в неволю. Потоцького й Калиновського відіслали в Крим до хана. Хмельницький відіслав до дому тринадцять возів панського добра. Всі козаки так тоді загоголювали, що як виступили в поход, то можна було, дивлячись з гори, подумати, що то зацвило поле червоним маком. Хмельницький післав дари в Січ: він вернув всі клейноти, що взяв у Січі: за одну булаву — дві, і за один бунчук — два бунчуки. Тисячу таларів він післав запорожцям на пиво, а триста на Січову церкву.

Хмельницький рушив з військом і став під Білою Церквою, недалеко від Києва. Татари стали під Ракитною, коло самої Білої Церкви, а звідтіля хижатарва не стерпіла і пішла загонами по Україні, забираючи людське добро і заганняючи людей до свого табора.

(Далі буде).

Допись з Бразилії.

Хотівбим бодай в короткості подати кілька звісток про наше житє-бутє в Бразилії.

Я вже чотирнайцять літ в Бразилії, мав час оглянутися та пізнати ся з добром і лихом то і гадаю, що і зможу написати дещо цікавого.

Рік 1895 остане не одному в пам'яті. Десь, з відкис, дійшла вістка в Галичину про якусь Бразилію. Чому — питаєте — „з відкис“? Тому, бо наш темний руський нарід, ніколи в перед не чув, о ніяких заморських краях. Зо старих були майже всі неграмотні, а молодіж, хотая уміла вже читати, але тільки шкільні книжки і молитвенник, бо більше не було що. Пр. про часописи перед чотирнайцятьма роками в старім краю мало хто по селах чув, хотая і були вже села, де уже позаводили читальні; але се була рідкість. Отже, як наші люди зачули про Бразилію, так давай покидати свій рідний край, та шукати того щастя, що в рідній землі від нього втікло. Наш нарід не мав ніякого поняття про Бразилію, а лиш по словам агентів представляв собі її як чистий рай на тій землі. Не один з нас памятає ще ті часи... І почали утікати наші люди з краю, без огляду на будучність; покидали родичів своїх дітей, діти родичів, сусідів сусідів, кривих, і знайомих, аби лиш як найскорше дістатися до того раю.

Ой, пізнав наш нарід той рай, але доперва як пристав на місце. Не один заливався гіркими сльозами в тім „раю“. Не один проклинав ту годину, в котрій прийшов на світ... Дарма... Треба було піддати ся судбі...

Я сам був тої гадки в краю, щоб як найскорше вирвати ся з ляцької опіки та в дусі вже тішив ся, що аж тепер будемо вільні від поляків. Таж ми вже ідемо 30-тиї день водою, далеко, то і деж ту могли би бути якісь ляхи.

В Rio Janeiro ми їх не здибали, в Сантос ні, в Паранагуа ні. Ну, Господи слава Тобі! Поїхав я до Курітиби, ов! вже є подекуди, та навіть чую, що вони кажуть, що тут буде нова Polska. Зле! подумав я собі. Який гаспид їх тут заніс. Але подумав: Може їх тільки всіх, що тут в Курітибі! Но, то нема ще страху, якому то Бог дасть. Приїздимо ми на Люцену, та я аж за голову взяв ся. Таж ту самі Поляки з Росії. Тепер вже пропали мої мрії, щоб бути вільним від Ляхів. Іхавбим далі, так нема з чим, бо гроші, яких і так мало було, розійшли ся. Хотаячи не хотаячи, мусів остати ся. Прийшла перша неділя, ідуть Поляки повбирані, а я і питаю ся куди? Кажуть, до косцюла. Я цікавий бачити, чи вони справді мають який кос-

цюл, зібрав ся і собі та йду за ними. А треба вам знати, що той косцюл від містечка Люцени на 6 кілометрів. Йду, і думаю, що я буду робити в тім костелі. Може коли і я був вже в костелі в старім краю, але хіба з цікавості, але не по то, щоби Богу помолити ся. Але прийшов я до костела, помолив ся як змів, та заляв ся ревними сльозами. То не наш обряд, але чужий язик, незрозумілий. Перекрестив ся я тричі і вийшов. Аж нараз приступас до мене кілька Поляків і кажуть, що в костелі не вільно крестити ся 3 рази, як вони завважали що я робив. Кажуть мені, що я мушу навчитися співати *godzinki*, *bo przecież i Anieli w Niebie śpiewają tylko po Polsku*, а коли ні, то не вільно мені ходити більше до костела. Ну, подумав я собі: Ото чоловік попав ся. Беруть як злий Твардовського, ще ліпше, як в Галичині. Не дурно говорять, що *tu polska musi być*.

Ба, дальше і сам ксьондз Александер Іванів ходить між люди голосячи, що тут наших руських священників не буде ніколи. Наші люде стратили вже всю надію. Не одному стало тяжко на серцю, не один заляв ся ревними сльозами. Але плач не допоможе, треба було робити, щоби якому з голоду не вмерти. І хотая бразилійський уряд дав живність на чотири місяці, то все таки наші чорнороби зачали при тім шукати роботи, щоби щось і до нового господарства придбати. Бо подумайте, дав уряд землю, але далеко, яких 20 і більше кілометрів від містечка, а дорога крізь такі ліси, що ледви чоловік сам переліз, та і то, заки кілька кроків наперед поступив, мусів сокирою протинати стежку. А до того і страх перед дикими Індіанами, котрих тут було повно. Ой много з наших людей пало жертвою, сего бразилійського раю.

Бідаки, котрим стало ледви на подорож, зараз по прибуттю на місце, йшли до роботи до бразиліян. Як заробив наш хлоп мільрейса денно і дістав до того харчу і то добрий, тогди пізнав наш Русин, що в Бразилії тільки початки суття тяжкі. Пізніше, як наші люди вже трохи розмовили ся, платня робітника пішла в гору, і заробляли по 2, 3, і 4 мільрейси денно. Щож багатіші? Они могли зробити до сего часу тисячі! Але де! Хотаяби і мільйони мав, як темний, то все на нічо. Могли позакладати склепи, без котрих не можна ся було обійти. І так інші народи, як Бразиліяни, позакладали по наших колоніях склепи, і дорабляли ся великого мастку. А самі наші темні, хотая і багаті люди, попропивали свої привезені з Галичини мастки, спадщину по своїх родичах. І до півтора року порівняли ся мастково всі. Не було більше ні багача,

ані бідного. Бідні мусіли робити як лви приїхали, а багаті, як стратили все, що мали з краю.

Наші люди, джидавши ся хліба, і упорядкували сяк так своє господарство, стали радити, якби свого руського священника спровадити. Стали обрабляти дереве і будувати тимчасову каплицю, щоби бодай в неділю і свята приїмнути собі рідний край і просити Бога о поміч в дальній праці, хотай самим, без священника. Діялось то на третім році нашого побуту в Бразилії. За той час наші люди удавали ся в справах духовних до висше згаданого księdza, котрий добре голив наших Русинів. Наші декотрі люди попригозили аж тут старокрасві гроші, та і деж було їм їх змінити в лісах, далеко від міста. Найліпше в ксьондза. Ой, міняв же він ті гроші, міняв, як сам хотів. Аж тут несподівано дістали ми лист від свого руського священника, покійного о. Сильвестра Кизими з Прудентополіс (від нас звиз 60 миль), котрий писав, що приїде до нас на місцю. Зараз ми вислали двох людей аж до Прудентополіс, і за кілька тижнів приїхав пок. о. Сильвестер Кизима. Що то було радости і утіхи, годі описати. Наш руський нарід вирослий при руській церкві, три роки не чув свого руського „Господи помилуй“. Від того часу часто доїзджали Василияни, а на остаток приїхав як місцевий парох о. Климентій Бжуховський, котрий поробив найбільше порядків так в наших колоніях. Ще пізніше, бо тому два роки приїхав о. Авксентій Титла, котрий поїзтає до сего часу на нашім колонії (Ірасема) та зі всіх попередних, найбільше дбає про просвіту.

Каже пословиця: „як тревога, то до Бога“. Як наш нарід заїхав тут, то просив Бога, щоби бодай свого хліба дочекав ся за котрим так далеко їхав. Вродив Бог хліб, ну і вигодував він поросля, забив. Же має і до хліба. Але ще чогось браку. Хотівби один перед другим висказати свої давні і теперішні долегливості, а що наш Русин не такий скорий до бесіди на сухо, так треба замочити язик, щоби якось борше ходив. Ой, як взяли мочити, то нераз бідний язичина ходив, мов убутий в пантофель, що аж часто не розумів один другого. Але як тільки прибув до нас о. К. Бжуховський, так зараз в короткім часі засьпівано тому ворогови людськості, т. є. горівці „Вічну пам'ять“. І тепер в нашім колонії майже ніхто не по той трутини уже більше як шість літ. Найбільше спустошенє чинит тут той ворог там, де нема священників. І колиб з початків до того часу не було ту священників, наш темний нарід не знавби до того часу, чим він є. Котрі з на-

ших людей порозкидані поміж поляками, а єсть їх дуже много, то вже з них стали гірші вороги всього, що є руське, ніж самі Поляки. Ані не признає ся такий, що він Русин. Так само і ті, котрі мешкають поміж Бразиліянами. Наші патріоти кричать, що ми без попів можемо ся обійти. Я кажу, що з огляду на вихованє молодіжи не мож обійти ся без священників. Пригадайте собі братя, бразилійські Русини, як ще не було священника, а і тепер є там, де ще нема сталого: які тоді були порядки? Що то малисьте за клопоти зі своїми власними жєнами! Кілько то пішло руських жінок і дівчат по блудній дорозі, і нанесли сорому своїй родині? А і тепер трапляє ся така зраза, але лиш виїмково в тих колоніях, де нема священника. Перше нарікали наші люди, що нема священника, тепер нарікають, що священник єсть — але не хоче їх слухати!!!

Тепер Ви всі, що здорово думаете, розберіть сю загадку. Виходить, що наш хлоп чи там патріот, сам не знає, чого хоче. А таких патріотів за гроші, у нас не браку. От примір маємо з нашої давної часописи „Зоря“, яка мимо того, що так була молода, а вже розпрачала ся з тим світом. Для чого? Вона каже, що винні тому василіяни, а найбільше о. Бжуховський. А чи ви думаете, люде добрі, що нам всім не жаль за так добрим патріотом як „Зоря“. Але щож, не відплачемо!

Ви певно подумаете що я тягну за василіянами. Я пишу що правда, та много з Вас мене знає. Тут василіяни нічо такого не роблять про що люди не знали би а як давно писала не біжка „Зоря“.

Тут з нашої інтелігенції майже нема нікого. Так боять ся усі Бразилії. Загадують наші Русини в Куритибі, засновати опять нову часопись і друкарню, на місце покійної „Зорі“, але браку редактора. Писали до Львова, а п. що Тит Рєвакович відписав, може приїхати якийсь там редагувати на один рік, але лишень в такім разі, як йому аложать 4000 мільрейсів, і заплатять подорож першою класою зі Львова до Куритиби. Подумайте, ще нема ані черенка, ані машини друкарської, ані передплатників не знати кілько булоб, а ту з гори складай тільки грошій... А чи ви застановили ся, руські патріоти, що єсли ви не даєтьте просвіти чорноробови і не освідомите його, то ви самі пропадете марно. Нас тут в Бразилії звиз 50.000 самих тих, що виїхали в році 1895 і 1896, а тепер в 1908—1909, здаєть ся прибуло других тільки, отже більше менше є нас тут до 100.000, а проводи-рив даєть Біг. І так іде з року на рік. Вже 15-ий рік нашого побуту минає, та і

щож ми зробили за той час? Побудовали церков, школу і— більше нічо. І так ідуть літа руського народу. В Галичині Ляхи тримали в темноті наш нарід, в Бразилії знова нема кому просвітити йому подати. Священників мало, та вони і так мають досить роботи в церковних справах, а других нема. Поляків тут менше як нас Русинів, а мають чотири часописи. Та і не думайте щоб польський хлоп був мудріший від нашого. Ні! Але они мають між собою свою інтелігенцію а до того і польських духовних.

А кождий з них чигає на згубу Русинів.

Як вам може відомо, що у нас так як і у вас в цівн. Амер. церков записує ся на когось особисто. Бразилійський єпископ безумовно хоче, щоб записувати церкви на нього. Розуміє ся, як запише ся на Єпископа, то руський священник мусить бути його слугою. Так само і польський. А понеже можна занисати і на Василияна, тому ми воліли дати своє майно під опіку своїх, ніж чужих. Наші люди звикли мати церкву близько, тому то на кождій колонії побудовали церков, хотай би і маленьку. Нас Русинів на одній колонії Люцені є звиз 2000 душ а крім сего належать до нашої парохії слідуєчі колонії: Ірасема де єть красна церков, Сільва, Санта Агва, Мунтурі, Коета Карваліо і Морема. Отже на колонії Моєма побудовали собі Русини церковцю з дерева, а позаяк там мешкають і Поляки, то і вони щось там доложили до будови з 50 мільрейсів. І вже маєте спілку. Наш нарід не знав, що з Поляком спілка, а з чортом то все одно. Як збудовали сю церковцю, то наші священники стали там доїздити; польський księdzek доїдавши ся і собі виросив ся, щоб йому можна було деколи також там відправити богослуженє для своїх owieczek. Так було кілька разів. Та дальше, ми бачимо, а він вже починає порядкувати, та каже, що він має таке саме право до церкви, як і Русини, бо то її ставили і Поляки. Зачав він доїздити до одного хура Русина, з'єднав собі таких більше хунів і вимантив від них запис церкви. Імє сего księdza є Kominek. І вхопивши в свої руки церков сейчас викинув з нью царські врата і з церкви зробив косьцюлек та записав його на латинського єпископа. Наші Василияни старали ся вирвати загарбану руську працю, але пропало. Наші хуні не забули ще по галицьки голосів продавати. І пішла руська праця в польські руки. Як було в старім краю так і ту, всегда непрошена опіка Ляхів. Єсть ту два польських księdzek. Вони звивають по колоніях мовті жиди в Галичині за клоном на катехизацію

дітей, а в дійсности, в цілі роблення роздору між Русинами. Бо Русини упоминають ся щоби і руський священник так само їздив, а тут нема, лиш один якого в дома також є праця.

Найбільших маємо тут ворогів з Поляків. Хотять споліщити силоміць Парану. Але то їм не вдаєть ся. Бо ми тямимо, що „руськима мати нас родила“ а і нашім опікунам радимо се собі зятимити, а як ні, то їм, се пригадаємо! Тут нема ні польських жандармів, ані старостів... Кінчу, та в недовзі напишу більше, бо є про що писати, — розуміє ся — єсли наша біда буде кого цікавити. Тим разом і так написав за богато, так що готов ще хто сказати, що хлібороба, притьмом хочє в які писарі вискочити. Здоровлю всіх амариканських Русинів!

В Гевко

Касове Справозданє урави фонду ім. Мир Січинського в Мітсбургі, Па., за час від 23 мая до 15 вересня 1909 р.

(Дальше.)

23/5 о. Ст. Ващишина з Мопессен, Па., на що зложили слідуєчі члени Т-ва „Бандурист“:

І. Кудлик і д., О. Костур і д., А. Заходняк і д., М. Страхоцький і д., Д. Паславський і д., Ю. Цеплий і д., І. Страхоцький і д., М. Малиняк і д., Т. Цеплий і д., Г. Паславський 50 ц., А. Гайдус 50 ц., Т. Бай 50 ц., Д. Іж 50 ц., І. Котис 50 ц., І. Смоляк 50 ц., А. Пиндус 30 ц., І. Круляник 25 ц., А. Сирко 25 ц., Разом 12.80.

Яким Цимбала 1.50 д., Ст. Цимбала і д., Вас. Сивик і д., Андр. Цуприк 50 ц., Франко Янковський 50 ц., Вас. Крайник 25 ц., Ст. Кобан 25 ц., Юр. Цюма 25 ц., Петро Гагатко 25 ц., Петро Шепеля 25 ц., Ів. Гагатко 25 ц., Анд. Польний 10 ц., Стеф. Корутський 10 ц., Мих. Платко 25 ц., Тоня Стож 25 ц., Пав. Войтал 10 ц., Мих. Панчишин 20 ц., Ів. Чарножицький 25 ц., Грив. Охота 25 ц., Стеф. Мурин 20 ц., Ілія Піхурський 25 ц., Дуда Федорко 25 ц., Ант. Кріль 25 ц., Ант. Катреніч 50 ц., Ів. Ядчишин 50 ц., Разом 9.95.

Іван Панчишин 25 ц., Мих. Зальопаний 50 ц., Теод. Бачинський 25 ц., Іван Канюха 25 ц., Андр. Юськів 25 ц., Стеф. Вальота 25 ц., Іван Блажовський 50 ц., Мих. Чорний 25 ц., Петро Ланчак 25 ц., Разом 2.75

31/5 Евген Гвоздик на весілю у Т. Гута 8.45.

Михайло Фрич і дол.

19/6 о. Стеф. Ващишин з Мопессен збірка в часі віча, на що зложили члени 9.86.

Тимко Солян 25 ц., Кароль Мрозовський 50 ц., Яким Цимбала 50 ц., Ник. Валько 50 ц., А. Кіляр 25 ц., Мих. Малиняк і д., Назар Хомот 50 ц., Дан. Іж 25 ц., Ник. Чуданич 25 ц., Клим Нагай 50 ц., о. Ст. Ващишин і д., Збірка Вол. Касків 4.36.

28/6 Збірка о. Даниловича з New Alexandria, Pa. на що зложили.

о. М. Данилович і д., Сильв. Маркевич 50 ц., Стеф. Якимець і д., Андр. Овсак і д., Стеф. Якимець збірка 1.25 д., Олекса Кріль 25 ц., Дан Dobone 25 ц., Юзько Лось 25 ц., Олек. Стеранчак 25 ц., Мих. Пішко 25 ц., В. Шупко 25 ц., Мих. Іванічко 30 ц., Андр. Джуган 25 ц., Йосиф Пішко 25 ц., Вас. Кібан 10 ц., Разом 7.15.

25/6 о. І. Захарко збірка Йосифа Романчака і Ник. Фрас з Oil City, Pa.:

Андр. Бурак 25 ц., Пав. Кол-

чак 25 ц., Матій Опалка 25 ц., Й. Зомбровський 25 ц., Мих. Бурка 25 ц., Іван Струс 25 ц., Кость Бурак 25 ц., Мих. Бурка 25 ц., Юстина Струс 25 ц., Пела Турковська 25 ц., Йосиф Романчак 25 ц., Пав. Пачковський 15 ц., Йосиф Олексах 25 ц., Юр. Галко 25 ц., Сидор Вархоляк 25 ц., Мирон Опалка 25 ц., Йос. Вуїцьк 25 ц., Іван Олексах 25 ц., В. Батек 25 ц., Ів. Вархоляк 25 ц., Анд. Дзюбак 25 ц., Пав. Бурак 25 ц., Іван Кармень 15 ц., Мих. Гуменний 25 ц., Іван Фрас 25 ц., Ів. Золчишин 25 ц., Кость Сенчак 25 ц., Йосиф Палиця 25 ц., Онуф. Сенчак 25 ц., Козма Опалка 25 ц., Кат. Сенчак 25 ц., Дозик Бурка 25 ц., Тек. Бурка 25 ц., Теод. Олексах 25 ц., Ник. Фрас 25 ц., Разом 9.20.

6/7 Збірка Стасишина, Процькова і Фета з Homestead, Pa.:

Дмитро Кондрацішин і д., Н. Н. 20 ц., Ст. Каняк 25 ц., Joe Blumberg і д., Дм. Фідюк і жена і д., Франц Коковський 25 ц., Т. Кльоц 50 ц., Марія Антон 50 ц., Анд. Андрух 50 ц., Hristo Porow 50 ц., Filip Serwetnik 30 ц., Пав. Базарко 25 ц., Гр. Пелех 50 ц., Йос. Олекса в Rosgon за Баванкой від Кошиць і д., Стах Процьків і д., Анна Івасишин 50 ц., Ник. Замтка 50 ц., Теод. Коцюба 50 ц., Анна Кльоц 25 ц., Каролька Кіцарська 25 ц., Мих. Крук 50 ц., В. Феш 2 д., J. J. Meehan 25 ц., J. Dort 50 ц., Paul Mishaga і д., Mich. Linteron 50 ц., Joe Cato і д., John Pido і д., J. Czupinka 50 ц., Й. Ропка і д., Гр. Стасишин і д., Дм. Кушмінський 50 ц., Разом 20.50

7/8 о. Данилович з віча в New Alexandria, Pa. в дни 1. серпня 1909, на що зложили:

Ник. Пішко 25 ц., Стеф. Іванінек 25 ц., Дан. Олинчак 25 ц., М. Іванінек 10 ц., Вас. Калина 10 ц., Дан. Джуган 10 ц., Анд. Джуган 25 ц., Йос. Пішко 15 ц., Анна Миканік 25 ц., Ант. Фільоват 25 ц., Ів. Микита 25 ц., Вас. Матіів 10 ц., Вас. Шуйко і д., Ів. Шуйко 10 ц., Людвика Матіів 10 ц., Мих. Мельничок 20 ц., Мих. Пограничний 25 ц., Евка Бігун 10 ц., Мих. Гапик 50 ц., Ів. Бригидир 50 ц., Андр. Якимець 50 ц., Федько Косарич 25 ц., Мих. Федько 25 ц., Ів. Вархола 10 ц., Вас. Магусяк 25 ц., Йос. Бубняк 25 ц., Ясько Пивінський 25 ц., Вас. Луцишин 25 ц., Станек Барш 25 ц., Йос. Лось 10 ц., Федько Яким 50 ц., Мих. Мельник 25 ц., Мих. Богоніс 25 ц., Стеф. Сподарик 25 ц., Ант. Котлярчик 20 ц., Федько Данечко 5 ц., Мих. Бігун 25 ц., Марія Дзендзель 25 ц., Ів. Коваль 25 ц., Мих. Павлечко 25 ц., Вас. Патлечко 25 ц., Сеньо Меканік 10 ц., Юр. Старинчак 10 ц., Мих. Шримоват 10 ц., М. Шумовський 10 ц., Ілько Подоляк 10 ц., Сафмар 5 ц., Вас. Лабай 10 ц., Мих. Бакалар 10 ц., Ена Афта 5 ц., Вас. Білєцький 10 ц., Юрко Шульц 10 ц., Енді Тобіс 5 ц., М. Бурлич 10 ц., Ник. Гайдук 5 ц., Юр. Олексинський 5 ц., Мих. Тріл 5 ц., Вас. Самець 10 ц., Ева Кравець 25 ц., Ів. Кравець 10 ц., Мих. Войтко 25 ц., Мих. Подольок 10 ц., Стах Барш 5 ц., Федько Яким 20 ц., Ів. Іванюк 15 ц., Н. Н. 10 ц., Разом 13.35.

7/8 Ст. Якимець збірка на весілю Вп. Маркевича 12.05.

8/8 Стасишин, Процьків і Кондрацішин в W. Homestead, Pa. 8.95.

12/8 о. І. Захарко в Ford City, Pa. що зложили:

Вас. Заблочицький 25 ц., Петро Кузик 25 ц., Анд. Бурак 25 ц., Мих. Розентайгер 15 ц., Йос. Чайка 10 ц., Йос. Кіт 10 ц., Ілько Якель 10 ц., Петро Палиця 10 ц., Андр. Дідич 50 ц., Мих. Круляник Лєська і д., Мих. Круляник Йосафата 25 ц., Ант. Вайна 50 ц., Пет. Орєсик 25 ц., Дмит. Мілян 25 ц., Гриць Рак 10 ц., Іван Паком 50 ц., Гр. Хома 50 ц., Петро Гоцько 25 ц., Ів. Паньчак 25 ц., Пав. Сухорський 25 ц., Ник. Волошинович 50 ц., Ник. Рудавський 50 ц., Павло Грицькич 25 ц., Ант. Черножицький 25 ц., Ант.

Гирча 25 ц., Мих. Бачинський 25 ц., Іван Шершень 50 ц., Анд. Стецяк 25 ц., Ів. Чайковський 50 ц., Мих. Грицак 25 ц., Танас Зубик 50 ц., Савка Левак 25 ц., Лука Дасів 25 ц., Мафтей Жолобович 25 ц., Пет. Одрехівський 25 ц., Вас. Драган 25 ц., Мих. Клембіцький 25 ц., Яким Драган 25 ц., Тит Олексах 25 ц., Семан Лєсяк 50 ц., Йос. Вархоляк 25 ц., Йос. Дєнько 25 ц., Охрим Бурка 25 ц., Ів. Дєнько 25 ц., Петро Опалка 25 ц., Йос. Опалка 25 ц., Ів. Одрехівський 50 ц., Катерина Стрілець і д., Мих. Проць 25 ц., Андр. Пухер 25 ц., Вас. Копчак 25 ц., Кирил Полизна 50 ц., Ілько Вавриняк 25 ц., Сем. Прислопський 25 ц., Ів. Климовський 25 ц., Ів. Романьчак 25 ц., Теод. Турко 25 ц., Стеф. Винярчик 50 ц., Йос. Цеплий 25 ц., М. Гутман 25 ц., Ів. Валігурський 50 ц., Теод. Опалюх 25 ц., Ів. Олір 25 ц., Ів. Маснік 50 ц., Ник. Цеплий і д., Сем. Баль 25 ц., Кароль Музика 25 ц., Макс. Петрунчак 25 ц., Ів. Крушельницький 25 ц., Сем. Прислопський (друг. раз) 35 ц., Ів. Паком (друг. раз) 25 ц., Йос. Домаш (поляк) 50 ц., Йос. Сепук (поляк) 30 ц., Стеф. Інатів 25 ц., Антін Періг 25 ц., Ів. Дорошак 15 ц., Ник. Волошинович (друг. раз) 10 ц., Пет. Волошинович 10 ц., Мих. Гуменда 25 ц., Петро Тимчик 25 ц., Петро Бендасік 20 ц., Ева Голизна 25 ц., Мих. Проць (круг. раз) 10 ц., Анаст. Гуменда 25 ц., Вас. Качмарик 25 ц., В. Заблочицький (друг. раз) 50 ц., П. Войтович 25 ц., Разом 26.95.

14/8 о. Ващишин Монессен, Па. від Николі Сивика і Андрея Панчишин по 50 ц. Разом 1.00

15/8 Евген Гвоздик з віча в Ambbridge, Pa. 8.26

17/8 о. Данилович з віча в Дергу, Pa. від учасників:

Ян Ольховський 25 ц., Юстин Медвідь 15 ц., Юсько Грицьковьяк 10 ц., Вас. Баран 10 ц., Мих. Королевця 10 ц., Ник. Клим 10 ц., Макс. Завіський 10 ц., Іван Биланич 10 ц., Войтко Майор 10 ц., Юзик Гачак 10 ц., Юлько Завіський 10 ц., Андр. Зузинчак 5 ц., Юсько Підгурський 5 ц., М. Кухарчик 5 ц., Катар. Шафран 10 ц., Ант. Королевця 10 ц., Федір Курчак 15 ц., Ганя Курчак 10 ц., Нєстор Курчак 10 ц., Відділ 227 Р. Н. Союза 2 д. Разом 4.00

18/8 о. Лучечко збірка з Northampton, Pa. на руки п. Богача 50 центів.

На хрестинах у Т. Оземчука збірка Тар. Кокоцького 10.60.

Гриць Кочан на хрест. 1.50.

Колєктори з Нортгемптон, Па. 9.20.

Ів. Онушка збірка на хрестинах в Ogmrod, Pa. 2.05.

Гр. Дувліт на весілю в Ogmrod, Pa. 1.25.

Вас. Хміль на весілю А. Галатина 3.30.

Флян Райнгард Allentown, Pa. 50 центів.

Ів. Сирка на весілю Н. Мусяли 1.90.

Яцько Гузей на хрестинах в Siegfried, Pa. 2.60.

Зібрано разом 58.40.

Місцевий комітет мав розкоду на 2.20, так, що до гол. комітету в Пітсбургу вислано 56.20.

Одну третину сих грошій вислано на жаданє жертводавців з Нортгемптон, Па. до краю до ф. ім. Олєні Січинської.

5/9 Збірка Ксавєра Дудівки з West Newton 9.18.

5/9 о. Добротвор з Йонкерс 5 доларів.

Разом \$489.85.

6144

РУСИНИ! Спомагайте своїх Русинів. — Посилайте гроші до краю, купуйте шифкарти в Руській спілці Ruthenian Exchange Co., 184 Hudson Str., New York. Удавайтесь також до неї в справах ґрунтових і військових, котрі ся спілка точно виконє.

„SVOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

Published every Thursday at
184 Hudson, New York, N. Y.

Published by

The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,

Superintendent

411 Washington Ave.,

ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,

editor

184 Hudson Str.,

NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,

manager,

184 Hudson Str.,

NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906, at the Post
Office at New York, N. Y., under
the Act of Congress of March 3,
1879.**„Свобода“**газета для руського народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить що тижня в четвер і
коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
по стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00Оплатувати газету треба всег-
да з гори.Гроші треба посылати в ре-
дакційним листі, або через ек-
спресовий, або поштовою money
order (монеі ордер). Money order
по картючку, котру дістанете
від почтара або агента на ек-
спресовій офісі, пішлить нам бо
без того ми не годні грошей ді-
стати.

Адрес:

„SVOBODA“

184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.**Звіт**з першого всенародного
віча просвітнього в Фі-
ладельфії, Па. на дні
15-го вересня 1909.

(Дальше.)

Третій з черги забрав
слово д. Дм. Андрейко і ви-
голосив реферат на тему:„Справа заснованя
Русько-Народного Со-
юзу Педагогічного, чи
иньшої якої назви То-
вариства Просвітно-
го, тай головний на-
черк його діяльності
і його адміністрації.“Навязуючи до слів своїх
попередників, вказав на
сумні обставини в нашій
американським шкільниц-
тві, на цілковите занедбан-
сеї необхідної сили, якою
всі другі народи виборю-
ють і запевнюють собі до-
лю і будучність.„А преціж і ми народ!...
І чому ми так живемо?...
Чому так маловажимо сю
неоцінену і для розвою су-
спільного життя необхідно-
потрібну силу?... Чому у
нас просвіта, мов сирітка
без кута і хати?... Чому не
йдемо за тим світлом прав-
ди і знання, а йно блукаємо
в темній тьмі незнання, в
якій „нечистим тільки си-
лам“ час і нагода для їх
пекольної діяльності...
„Така нестача, така без-
ідейність і байдужність, то-
ликі ми же безпримірна і
не гідна живучої нації. Тайсором нам всім за те перед
культурними народами; а
нашим „псевдо-проводни-
рам“ і „псевдо-просвіти-
телям“ народний прокля-
н і вічна ганьба!...“Хочемо ту жити як на-
род, то чіпаймо ся просві-
ти, — як то кажуть рука-
ми і ногами, — і то не тіль-
ки своєї питомої але і ту-
тешної, бо інакше не осто-
ймо ся в борбі з чужими, а
без сліду загинемо в крайній
нужді і поневірці...
Та чиж у нас нема пи-
томих шкіл парафіяльних,
читалень, видавництва, то-
вариств, Клубів і т. п.?
Правда, але щож, коли так
як нині, то малий з них
спасибіг...Кожде з них єсть части-
ною великою і могучого
пня народної просвіти; но
кожде з них без огляду на
спільну гармонію і цілість,
живе віддільно, після сво-
їх ідей і поглядів, на свій
лад, та своїми тільки, не-
раз дуже слабонькими си-
лами. Тому і не легко при-
ходить ся їм поборювати
ворожі лихоліття і перешко-
ди, і з тої причини вони
заникають безкористно таки
в самім ще началку... Инь-
ше діло, коли-б ті наші по-
одинокі галузи-діячі на про-
світній ниві були сполу-
чені, зросли в один пен-
д. Тоді остояли-б ся они лег-
ко і проти сильнішого во-
рога.„Влучности сила“... Ся
девиза, булаби вельми до-
гідна і для нашої просвіти.
І нам треба перенятись
ньою, і послугуватись ньою
на кождім кроці. В гадку
тої девизи сполучити нам
треба поодинокі наші про-
світні средства в один
пень, в одну ідейну цілість.
Отже треба заснувати
просвітне товари-
во, котре плекало-би
всі можливі а корисні
для нашої народности
просвітні средства,
котре-би стерегло і керму-
вало розвивітом тих средств,
а так стреміло-би усилюю
і невтомимо до досягнення
визначеної собі народної
цїлі. Се товариство було
би неначе спружиною про-
світної машини, яка засі-
вала-би на нашій рідній
ниві здорове зерно світла
правди і знання. Се това-
риство виховувало-би всіх
наших діточок в ріднім чув-
стві і гуртувало-би їх в од-
ну велику національну ро-
дину, котра-б опісля твер-
до постояла за свою віру
та за свій народ...Та не легке се діло!... Не
мало воно труда і гроша
вимагає!...А просвітні інституції,
то не бизнесові, не спеку-
ляційні корпорації; мало
що зарібку а видатки ве-
ликі... Не приносять они
всім одиницям безпосеред-
ного хісна, через що в о-
чах простолюдя вартість їх
дуже спадає.
Тут мусить помочі за-
гал. Однак від нього не ви-
магає ся ту соток анї до-
лярів. Громада великий чо-
ловік, а народ ще біль-
ший!... Нехай би так на-
ших, не кажу вже 300.000,
а тільки яких 150.000 аме-риканських Русинів кинуло
що місяця на ту просвітну
ціль одного тільки біднень-
кого цента, то й те зроби-
ло би в році суму 18.000
доларів; а за такі гроші
можна би вже много зроби-
ти для добра загального...В першій мірі се товари-
ство переняло би вихован-
нашої всеї молодіжи так
під взглядом морально-ре-
лігійним як і загально про-
світним.Для молодіжи шкільної
потрібні суть на те добре
з'організовані народні шко-
ли і взірцево та ідейно ве-
дені інститути і бурси ви-
ховуючі.Нинішнє шкільництво на-
ше ніяк не може виповни-
ти своєї задачі, бо брак йо-
му головних підстав пра-
вильного розвою. Нема в
нім найменшого ладу, кар-
ности і єдності; нема від-
повідних сил учительських,
ні підручників ні приборів,
а категорія і научна систе-
ма наших шкіл цілком не-
відповідає народним потре-
бам. Шкільництво наше не
заслугує навіть на сю на-
зву і потребує воно основ-
ної, цілковитої реформи.Ся справа реформи на-
ших шкіл була би головню-
ю задачію нашого товари-
ства... Дальше: уложене я-
ких прав, регулямінів і ін-
струкцій для заряду шкіл
наших, виготовлене відпо-
відних підручників, плянів
і вказівок наукових та
придбане бібліотек шкіль-
них і учительських, се та-
кож пекуча квестія.Вельми корисні булиби
для нашого шкільництва
поки-що бодай які місячні
курса підготовлючи для
нинішних наших учитель-
ських сил; а конференційні
учительські з'їзди, взірцеві
практичні лекції, та педа-
гогічного змісту розвідки і
письменні праці на ту те-
му причинили би ся також
не мало до підготовлення
наших учительських сил,
а тим самим для добра на-
ших шкіл. В кінець ден-
ники лекційні, викази фре-
квенційні і класифікаційні,
одним словом контролю і
справоздання з діяльності
шкіл, причинили би ся та-
кож дуже до розвою нашо-
го питомого шкільництва.
Та не тільки зреформован-
ня нинішних шкіл наших на-
лежало до діяльності та-
кого товариства, але також
і організоване нових шкіл
навіть по найменших на-
ших плеязах, булоби його
задачію.Побіч народних шкіл суть
великого значіння для су-
спільности інституції і бур-
си виховуючі. І о такі щир-
о подбати булоби задачію
нашого товариства.Не менше широка і да-
лекосягла діяльність нашо-
го товариства на полі ви-
хованя нашої старшої, по-
зашкільної молодіжи. Ді-
яльність сю можнаби уняти
в два головні напрями: ви-
ховане спосібніших
одиниць на више про-
світчену питому інте-
лігенцію і вихован-
всіх інших на пожи-
точних горожан а при-
тім вірних синів своєї цер-кви і своєї народности. На
се потрібні суть фахові за-
ведення і наукові інститу-
ції; дальше практично зла-
штовані доповняючі науки
і школи анальфabetів, ра-
ціонально ведені читальні,
добірні бібліотеки, відпо-
відні видавництва і полі-
тичні та самопросвітні
кружки і товариства.Опісля референт подрібно
став обговорювати справу
згуртування руської колегії,
тай спосіб построєня місце-
вих читалень в сполученю
з школами неграмотних.
Щось в роді колегії нам
невідклично потрібне...Задачію такої колегії бу-
лоби просвітне і економі-
чне піднесенє нашого на-
рода, а поки-що хоть пле-
канє языка і рідної літера-
тури тай веденє якого вис-
шого курсу, де подавали-б
ся ширші відомости з сього
предмету таким одиницям,
котрі заміряли би в який
небудь спосіб послужити
свому народови на його
ріднім літературно-науковім
тай політично-економічнім
полю.Такий вищий курс
нашої рідної мови і
літератури, то най-
перша потреба і підстава до
піддержаня нашого шкіль-
ництва і нашого культур-
ного життя.На сей курс учащалаби
наша молодіж з шкіл пу-
бличних „High-school“ або
і по укінченю тих, і малаб
тут нагоду підучитись свого
языка і ознакомитись з рід-
ною бувальщиною і літера-
турою, щоби опісля, по
яким ще короткім фахово-
задовім обученю, могла
заняти у нас місця свяще-
ників, учителів, дяків, а
зглядно по укінченю ще
державних шкіл, як публі-
чні адвокати, лікарі, інжи-
нери і т. д. і гідно репре-
зентувати та щиро засту-
пати своїх братів перед ту-
тешними властями і жите-
лями. На сім курсі пода-
вала би ся наука поки-що
тільки вечерами, аби моло-
діж наша могла рівночасно
ходити в день до публіч-
них шкіл, а в евентуальній
потребі займати ся навіть
якоюсь роботою. Тим чином,
невеликим коштом придба-
либсьмо собі свою інтелі-
генцію, котра, як всюди,
проводила би нам в суспіль-
нім житю.Найважнішим знов сред-
ством до просвітнього ви-
хованя решти старшої мо-
лодіжи, котра кваліфікує ся
в будучности на класу ро-
бітничу, суть безперечно в
першій ряді раціонально ве-
дені читальні в сполу-
ченю з школами а-
нальфabetів і курса
ми доповняючими. О
такі читальні усилюю би
нам подбати, бо на сім полю
діяльність нашого просвіт-
ного Товариства могла-б
бути дуже хосенна і далеко-
сягла.До переведеня сього діла
потрібний конче заводовий
вандрівний інструктор, ко-
трого задачію було-б закла-
данє читалень і опіка та
контроля над їх розвитом.
Він вишукував би плеязи,
де опісля розводив би ді-яльність читальні, евену-
ально спорадично - часової
школи неграмотних. Він
приділював би там яких
справніших доморослих
презентів і учителів, які
би відтак після спеціально
на се виготованих інструк-
цій і плянів, вели в своїх
читальнях діло народного
образованя.Так можна-б розбудити
національне житє і по най-
меньших наших плеязах, де
правильна школа а тим
меньше церков фінансово
неможлива. Тоді можна-б
сподіватись по наших чи-
тальнях красшого розцвіт-
у і видатніших наслідків.
А додавши ще вплив ріж-
ного рода місцевих кружків
і патріотичних та самопро-
світних товариств, то мож-
на-б надіяти ся, що моло-
діж наша переймєсь чув-
ством рідним і не відчу-
жить ся так легко від своєї
народности.Сего всего не мож однак
допняти за який рік-два...
Певно, чим прихильніше
віднесе ся наш загаль до
такого просвітнього това-
риства, чим щирійше попре-
морально і матеріально йо-
го змаганя і працю, тим
успіх певніший і вчасній-
ший. Однак і при менше
догідних умовах таке про-
світне товариство зможе
дуже много зробити для
свого народа, а з часом,
своєю витривалостю і уси-
лем та чесною роботою,
пересвідчить і найзавзя-
тійших опозиціоністів, о
своєї неоціненій вартости,
тай виробить собі з часом
загальну популярність, не-
обмежене довіре і заслуже-
не узнанє.Та щоби те просвітне
товариство мало відповісти
своєї безмежно широкій за-
дачі, то мусить воно бути
всенародне, незалежне і
умісно адміністроване. То-
му в склад сього товариства
мав-би вийти цілий наш
нарід не тільки одиницями
але цілими нашими паро-
хіяльними громадами, бра-
цтвами і ріжного рода това-
риствами, котрі посередно
через своїх правних делега-
тів завідувалиб сим това-
риством після своєї потре-
би, гадки і волі...Найвисша власть законо-
давча і орікаюча в товари-
стві, то „сойм конвенцій-
ний“, до котрого входилиб
правні делегати і до сього
управнені урядники та по-
одинокі члени суспільности
нашої.Найвисша власть викону-
юча то Головний Виділ то-
вариства.Найвисша власть надзорча
то Совіт просвітний і Ко-
місія контрольна.Найголовніший діяч і
проводир просвітний то
Колегія, котраб складала
ся:З секції просвітно-орга-
нізаційної поділеної на ко-
мітет висшої просвіти, ко-
мітет шкільний і комітет
штук красних, і з секції
видавничої та промислово-
торговельної.Проекти Колегії, т. є. ко-
трої небусть секції чи комі-
тету секційного, одобрєні
через сойм конвенційний авзглядно через Совіт про-
світний, як також всі у-
хвали Власти орікаючої ви-
конував-би Головний Виділ.
Він переводив-би цілу ді-
яльність товариства або
впрост через своїх урядни-
ків, або через дотичні суб-
виділи окружні тай заряди
місцеві. Петиції же пооди-
ноких членів чи то відділів,
внесені через свій заряд
місцевий до суб-виділу ок-
ружного, діставали-б ся то
дорогою до Головного
Виділу, котрий опісля при-
діляв-би відносні петиції
дотичним властям до пере-
гляду і порішення після ко-
трих залагоджував-би в ко-
нець всі йому заслані пе-
тиції і справи.Суб-виділи окружні бу-
ли-б конче потрібні до по-
мочи Головному Виділові;
а місцеві уряди і заряди
були-б безпосередні засту-
пники і проводирі в місце-
вих своїх організаціях.До того рода вишньої і
внутрішньої управи потріб-
ний слідуєчий персонал:І. До головного Ви-
ділу:1. Голова; 2. Того засту-
пник; 3. Секретар рекорд.
4. Секретар фінанс.; 5. Ка-
сієр; 6. Референт шкільний
(інспектор); 7. Рефтрент ор-
ганізаційний (інструктор і
організатор); 8. Референт
бібліотечний і (бібліотекар);
9. Референт видавничий (ре-
дактор); 10. Референт справ
релігійних; 11. Референт е-
кономічного руху.До комісії контроль-
ної: 3 членів.До ради надзорчої:
3 членів.До ради просвітної:
1. Редактор Колегії, 6-ох
референтів головного Виді-
лу; 8. Радний стану духов-
ного; 9. Радний стану світ-
ського.До заряду Колегії:
1. Ректор. 2. Секретар ко-
легії і уряди поодиноких
секцій та комітетів.11. До суб-виділів о-
кружних:1. Предсідатель, 2. Рефе-
рент окружний і евентуаль-
но потрібні підурядники.III. До зарядів місце-
вих:1. Предсідатель; 2. За-
ступник; 3. Секретар; 4. Ка-
сієр; 5. Контрольор місце-
вий; 7. Тростис; і евенту-
ально потрібні иньші уря-
дники як: бібліотекар, пре-
лєгент, учитель, дїрігент,
аранжер, менажер, і т. п.Таким чином можна-би
вести і по найдалших за-
кутах діло просвітне, од-
ноідейне і духови часу від-
повідне. Таким чином мож-
на-би ідейно згуртувати
наш по американських без-
вістях розсіяний народ і
надіяти ся яснійшій долі і
будучности на тій чужині.
Кінчачи поставив рефе-
рент головне питання: „Чи
з'організувати ся амери-
канським Русинам в яке
всенародне просвітне то-
вариство, котреби подбало
за судьбу свого народа на
тій чужині?“ а евентуаль-
но в разі його увзглядненя
подав слідуєчі додаткові
резолуції:1. По з'організованю То-
вариства вибрати повний

ного Виділі і поручити йому повну управу аж до першої Конвенції.

2. Згуртувати Колегію а поодиноким її секціям поручити виготовлені статутів, планів, регуляцій і інструкцій, гай розвести свою діяльність, іменню:

1. Построїти курси висшій науки і літератури нашої.

2. Зреформувати наші школи поки-що на 2-класові з одноразовою цілоденною наукою.

3. Заложити препаранду або учительський семінар.

4. Завести підготовлюючі курси для нинішніх учительських сил.

5. Організувати читальні, школи неграмотних а також інші кружки і товариства само-просвітні.

6. Оснувати музей-бібліотечний.

7. З'організувати спілку друкарську і видавати для дітей газетку, часопис для справ шкільних, а для справ загально-просвітних літературно-науковий місячник.

Для ширшого розвитку Товариства і основанія фондів його пропоную поки-що такі гадки:

1. Виготовити справозданнє Віча і се опублікувати в „Свободі“ (проткол і реферати).

2. Відозвами і відповідними декляраціями запросити в члени Товариства всі наші уряди парохіальні, братські і всі наші товариства просвітні і патріотичні.

3. От ту на вічу сколектувати добровільні датки на заложенє фонду Товариства.

4. Віднести до Р. Н. Союзу покищо о одноразову грошеву підмогу.

5. В тій самій справі віднести до всіх наших громад парох. і урядів брацьких та різних товариств а навіть одиниць нашої суспільности.

6. Віднести письмом або і через делегатів о грошеву підмогу фундаційну до тутешніх міліонерів та головніших бізнесових корпорацій.

7. В порозуміню з декотрими фабрикантами оподаткувати нашими значками мило, цигара і пакки тютюну, а народ повідомити і заохотити до тої спекуляційної солідарности.

8. Установити які вкладки місячні для поодиноких членів та цілих відділів як парохії і читальні (прям. 10 цт.) а то для заложеня сталого фонду головного як і фондів місцевих.

9. Заложити три фонди: виховуючий ім. сьв. Николая, просвітний ім. Шевченка і політичний ім. Мир. Січинського. В користь тих фондів назначити три народні свята, добровільні колекти в тих днях, і продажу почтових наших значків з ізображеннями тих почесних осіб.

10. Де можливо, там місто утрени завести Сл. Божі читані і коротеньку науку для дітей віку шкіль-

Гробарі руської церкви.
(Продовженє зі стор. 1-ої.)

щоб побудувати церков в середині міста з догідним доступом для всіх. Сам теперішній священник о. А. Медвецький на домаганє людей просив єпископа, Ортинського о дозвіл будувати церков в середині міста, та коли побачив, що може зле на тім вийти, в кілька днів опісля повідомив єпископа, що люди вже не хотять мати церков в середині міста. Сьвящ. написав неправду, народ домагався дальше, так, що на їх домаганє післана комісія — низше підписаний і о. П. Матяцков — переконала ся, що так Галичани як і Угорці бажать собі мати церков в середині міста мотивуючи тим, що діти їх ростуть, вже й вирости а нема школи, деб научили ся правд віри і руського письма. На просьбу людей післав Преосв. Владика о. М. Балог до Youngstown, O., щоб з'організував парохію. Та коли о. М. Балог появив ся, зібрав людей і має розпочатись діло Боже, будова конечно потрібного дому Божого, редакція „Ам. Р. Вістника“ накидуєсь в підлий, нікчемний спосіб на о. М. Балог перед народом.

Поважана Редакціє Амер. Р. Вістника! Свою газету мусите писати для самих без мисли баранів, які, як такі, не можуть вимагати від вас логіки. Але часом перечитують вашу базгранину люди думаючи, які хотілиб дошукатись в ваших письмах послідовности-консеквенції. Если закидаєте о. М. Балогови зраду, то певно знаєте, що він зрадив; як знаєте се, то мусів вам хтось инший вже зрадити, хоть ваші славні духовники в Harrisburg з'обовязались аж присягаю, що не виявлять предмету нарад і ухвал. Чомуж в вашій голові лиш о. М. Балог, який нич не зрадив, є зрадник, а не той також, котрий вам зрадив?

Ближ вам нїдїм духовник не зрадив, а називаєте другого зрадником, то в вашій голові не все в порядку і задля „общого блага“ прикажете Угринови відвести себе до дому варятів.

Чи о. М. Балог для того лиш зрадником в вашій не в порядку голові, що на розказ своєї влади помагає людям до заложеня парохії?

Если лиш з тої причини, чому не назвали ви о. Лавришина зрадником, коли з Homestead відривав Clairton від Duquesne, чому не назвались Кечкейша і Стецовича зрадниками, коли помагали людям в New Salem, Pa., ставити дім Божий?

Закинулисье недавно в „А. Р. В.“ Кечкейшови, що не вмів політики провадити, можливо, що старий вже за дурний до вашої високої політики, та ваша політика — се політика іспанських биків, се безпримірна підлота. Не дивота, бо се вам як раз лицюс.

о. М. Стефанович.

ного, а їх маленькі офіри зложити на річ фонду сьв. Николая.

11. Уряджувати відчити, вечерніці, аматорські представлення і пікніки на цілі дотичних фондів.

12. Завести у власнім заряді склеп з продажою церковних і шкільних річий.

13. Назначити місце і час першої конвенції.

СПРОСТОВАНЄ: В числі 38-ім в списі делегатів було оголошено: „Гр. Пиртко, делег. бр. сьв. Андр. від. 66 Р. Н. С. в Нью Йорку“; поправно має бути: „Гр. Пиртко, делег. парохії сьв. Юрія в Нью Йорку.

ПРЕНУМЕРУЙТЕ гумористично-сатиричну часопись „ШЕРШЕНЬ“!!! Коштує \$1.50 на рік. — Ану Русини до кого Шершень має летіти?!

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР.
Жовтень.

14 Ч 1. Жовт. Пок. Б.
15 П Кипріяна
16 С Діонізія

17 Н 20. Єврея Вер.
18 П Харитини
19 В + Томи апост.
20 С Сергія і Вахка

ОСТОРОГА!

Позаяк не устають ніколи скарги зі сторони австро-угорських горожан на всілякого сорта людців, які ложно подаючи себе за урядників монархії або за австрійських адвокатів під

всілякими фальшивими претекстами видурюють від них більші або менші суми гроша, проте ц. і к. австр. генеральний конзулят уважає своїм обовязком горожан монархії перестерегти перед такими опустами.

Просьби обовязаних до військової служби о звільненє від ставаня перед кравею асентирунковою комісією та просьби резервістів о звільненє від військових вправ (Waffen-übung) і контрольних зібрань повинно ся заведїти вносити устно або письменно в ц. і к. австр. генеральним конзуляті (123 E. 17-th str. New York.) В наслідок того плаченє за згадані висше поданя усяким посередникам є зовсім лишнє та наразє дотичних тільки на непотрібні кошті.

Нью Йорк, 14-го вересня 1909.
Nuber von Pereked,
ц. і к. генеральний конзуль.

— Рівночасно з офіціальним сьвятом Гудсона, який мав відкрити ріку сего самого імени, Нью йорські Італійці обходили своє сьвято в честь Джіованні-го да Веррацона, дійсного відкривця ріки. Сей Італієць, після певних доказів, був тут 83 літ скорше від Гудсона і його треба дійсно вважати першим Європейцем, якого нога станула на тутешній землі. Відкрите се, хотї і докладно назначене на тодішніх картах, не мало такого значіння, як Гудсона позаяк сей послідний не лиш відкрив але і розслідив береги ріки. В урочистости відслоненя пам'ятника брало уділ до 20.000 людей, та представителі італійського уряду. Пам'ятник станув в Battery Park, та представляє спізову фігуру Веррацона на 17 стїп високій колюмі.

— Холера в Петербурзі ширить ся дальше і до 7-го с. м. числено пересїчно 30 случаїв денно в самім Петербурзі.

— Португальський парохід „Вастос Райс“ розбив ся недалеко берегів. На ньому було 43 людей залоги, з яких всі загинули. 17 трупів виловлено при березі.

— Як доносять англійські часописи, детронізований і в'язнений в чудовій вільї коло Сальонік екссултан турецький, Абдул Гамід 9-го с. м. хотїв втічи. Під покривкою, що в якійсь кімнаті щось попсувало ся, казав спровадити собі робітника. Як що сей явив ся, султан заявив, що бруд робітника не дозволяє йому на нього дивити ся і настав на се, аби той скупав ся. Ледви робітник скинув своє одїне, султан вбрав ся в нього і поспішив через огорог. На брамі однак пізнала його сторожа і завершила.

— Дня 11-го с. м. навістила місто Нью Йорк страшна катастрофа: місто лишило ся без паїв в наслідок страйку дотичних пекарів. Хто знає чим суть для Американця паї, той доперва зрозуміє цілу вагу нещастя та обуреня населеня.

— Дня 11-го с. м. в республіці Еквадор дав чути ся землетрус. Чи суть які жертви в людях, невідомо.

— Цар Николай крїзавий протягом сего тижня має зїхати ся з королем Італії. Зїзгляду однак на се, що кат Николає не лиш у себе дома, але і в цілій Європі тїпиться ся дуже великою симпатією, тому в обаві перед занадто „радісними“ вибухами тої симпатії місце, де мають зїхати ся, держать в найстилішій тайні.

— Від 7-го падолиста поміж Нью Йорком і Ст. Люїс стане ходити найскорший потяг, який ся просторонь буде перебігати в 24 годинах. Найскорший потяг поміж Шікагом а Нью Йорком потребував в 1881 році 26 годин а між Нью Йорком а Ст. Люїс 36 годин. Від року 1902 ся просторонь перебували найкорші потяги в 18 а зглядно 27 годинах.

Всім інтересованим подаю до відома теперішню мою адресу:

Rev. V. S. Hryvnak,
Box 182,
Ramey, Pa.

40-43

Русьні образи
ВЕЛИЧИНИ 20х24 ЦАЛІВ
можна дістати у руського ФОТОГРАФА.

Збірка портретів 16 козацьких Гетьманів, красно украшені старинними военними приборами лиш - - - - - 2.00

Мальований портрет Мирослава Січинського - - - - - 6.00

Мальований портрет Преосв. Сотера Ортинського - - - 6.00

Сї образи повинні знаходитись в хаті кожного руського патріота.

Гроші треба посилати на Моні Ордер:
Haniaks Studio of Photography,
613 Carson Str.,
S. S. PITTSBURG, PA.

Ннижки

не лиш звичайні але і чародійські. Хтоб хотїв більше дізнати ся, нехай піше лист залучаючи марку за 2 цнт. на відповідь.

Karol Kowal,
Box 96,
Neffs, Ohio.

Фарми

дуже добре загощовані від 900 до 5000 долярів маю на продаж і до мене прошу зголошуватись.

Fr. Przestrzelski,
40-42
Chesterfield, Conn.

Подаю отсим до відома всім околицим плейзам, що моя адреса така:
Rev. St. Waszczyszyn,
419 — 9th Ave.,
McKeesport, Pa.

На пам'ятник
Т Шевченка в Київі
заходом д. Микитишина з Jersey City, N. J., жертвували:

Яків Хамуляк	1.05
Іван Микула	.25
Василь Седляр	.05
Йосиф Демкович	.10
Вол. Цановський	.05
Павло Гаврилів	.05
Даниїл Мадай	.05
Стефан Коваль	.05
Іван Гбур	.05
Василь Дзядів	.05
Николай Угорчак	.05
Ф. Онуфрий	.05
Ю. Кузів	.05
Ст. Митович	.05
Разом	\$1.95

PORT JERVIS, N. Y. бр. сьв. Арх. Михайла, від. 198 подає до відомости всім своїм членам, що мають явити ся на мітинг о год. 7:30 веч. в галі під рим. кат. костелом Пр. Діви Марії на Vol str. № 50. дня 17. жовтня. Важна справа. Рівнож мусять кожний член вирівнати всі свої довги. Котрий член не явить ся заплатити 50 цт. а урядник і д. кари. Гр. Гумовський предс., Мих. Косоного секр.

ОГОЛОШЕНЄ.

Подає ся до відомости, що в Трой, N. Y. рушила робота для дівчат! Численні тутешні фабрики, де прасує ся сорочки, ковнірки і т. д., потребують до сталої роботи много дівчат, котрі тижнево зарабляють від \$6.00 до 15 долярів. Котрі з руських дівчат хотїлиб добре зарабляти і мешкати в красній нашій місцевости, де єсть гр. католицька церков, руська школа для дітей і старших, де єсть красно розвиває ся Братство і Сестрицтво, — тих просимо як найкорше прибути до Трой, N. Y. і зголосити ся до:

Hryhorij Rafun,
349 2-nd Str.,
40-43
Troy, N. Y.

Сейчас потрібно більше число кравців і дівчат. Робота стала, платня від шити або тижнево. Компетуючі зволють зголосити ся по близшій інформації до

Стефан Шевців,
530 E. 18th Street,
двері ч. 5,
New York.

Пересторога

Отсим перестерегає ся всіх Русинів міста Трентон, Н. Дж., як і з околиці перед злобою агента, який бурить народ проти Р. Н. Союзу і проти руських братств. Сей буритель називає ся Онуфрей Мурянка а ціла його злоба проти Р. Н. Союзу походить з відти, що виключено його з нашого братства.

Уряд братства сьв. Івана Хрестителя, від. 121 Р. Н. Союзу в Трентон, Н. Дж.

Г. Бачік, пр.,
Ів. Гудак, кас.
Анд. Квескар, скр.

Повідомляю Ва. Родимців, що отворивем в Нью Йорку „Заграничну канцелярію адвокату“ і Бюро зешєньх і торговельних полагоджувань. де перепроважую всі справи судові і нотаріальні в Ст. Краю і полагоджую всі справи тутешні за посередництвом виваних адвокатів американських. Уділю інформацій і посередничу у всіх справах бізнесових, торговельних і земельних. Продаю і купую лоти, фарми і домн. В моє „Головнє бюро військові“ полагоджую фавоно, ако резервний офіцер австрійський, всі справи військові з повинн забезпеченєм на случай повороту до крїю.

ШИФАРТИ по цінах компанійних продаю із всім лїтвї корабельні. Поручаючись отсим ласкавій пам'яті маю повну надїю, що я. яко щирий Українець а при тім чоловік фавоно обрарований (посїдаю австрійські студія правничі), буду в можности задоволити вояні кожного в якій небудь справі, а маючи зносини з виваними людьми, і будучи добре обнякомленим в Американським обставинам, буду в силі перепровадити кожду справу відповідно вимогам тутешних приписів.

G145 Emanuel Teodorowicz,
FOREIGN LAW OFFICE,
150 E. 7th Street,
NEW YORK, N. Y.

Позір! **Позір!**

Подає ся до відома Русинів в Mt. Carmel і околиці, що на дохід гр.-кат. церкви відбуде ся

В MT. CARMEL, PA
в недїлю дня 17. жовтня 1909
в шкільній галі

Представленє:

1) Семе не кради, сумна комедія в 1. акті;
2) Настоящі, комедія в 1. акті.

Вступ 25 цнт. Початок о годині 7-ій.

На повисше Представленє запрашає всіх

Комітет.

Бачність **BUFFALO** і околиця!
Дня 24-го жовтня (недїля)
о год. 7-ій вечером в галі Сіповича, при 930 Grant (кара їде по-під саму галю) відбуде ся представленє в двох актах

ІЦКО СВАТ

По представленю **БАЛЬ**

Підчас балю будуть оголошені заручини двох пар: К. Т. з ? і В. К. з ? (Хто цікавий, най прийде, то довідаєсь).

Адресний стол
Монтреал
глядає:

1) Микола Заворотний, із села Волсто-баби, Тернопільського повіту, Галичина. Тому два роки приїхав з братом до Монтреалу, та виїхавши з відти не подав своєї адреси.

2) Стефан Онтуряк із Кучурмари, Буковина; Компанія хоче помирити ся в справі каліцтва;

Всі ті, у котрих Контрактори відобрали тикети в Квібеку нехай подадуть свої точні адреси до:

ADRESSNY STOL, MONTREAL.

Позір. Русини в Шікаго!

Подаємо до ласкавої відомости, що ми полагоджуємо старокрасні справи, як: контракти куна і продажі, інтабуляції власности і вінтабуляваня нероблемо повивласти потвержні через консулит, сингам єнади, позички і всіякї довги старокрасні. — Продаємо домн, фарми, лоти, позичаємо гроші, аскуруємо від снїа, продаємо карти корабельні, посилаємо гроші до старого краю. В офісї працює Русин, п. Воломар Богачевський.

40-43

СВІЙ ДО СВОГО!
ЯНІВ КУЛІН
1153 W. Chicago Ave., близько Centre Ave

Русько-англійський ділауач
„ТОВАРИШ“
підручник для науки англійськ. мови

Ся обемиста незвичайно практично уложена книжка є дійсно одним товаришем і учителем для кожного Русина в Америці. В нїй найдете всі інформації і розмови, потрібні в щоденній житю. — Сторін 256. Тверда оправа. Ціна 60 цнт. — Заможляти у:

ANDREW SAWKA
52 Greene Str., Jersey City, N. J.
— Агентам значний опуст. —

Срібний годинник
з Elgin або Waltham верком, продає ся по 9.60. Хто замовить 7 годинників нараз, дістане один даром. Ілюстрований каталог даром. Адреса:

38 40 **PETER V. TKACZ**
353 E. 72 Str., New York.

СПРАВИ „СОЮЗА“

Покровитель і почесний член
Р. Н. Союзу.

Іх Превосвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший русь-
кий єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на ро-
ки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балог,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg,
Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Гут Кульчицький,
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Белз, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Андр. Стефанович, Pittsburg,
Pa.

Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Черін, Cleveland, O.
Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St.
Yonkers, N. Y.

Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, 816 N. Frank-
lin St., Philadelphia, Pa.

Директор друкарні:
о. П. Понятин, 411 Washing-
ton Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Антін Цурковський 184 Hudson
Str., New York, N. Y.

Менеджер друкарні:
К. Кирів, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str.,
Holyoke Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Со-
юзу знаходиться під числом
123 Sussex St., Jersey City,
N. J.

Вступайте до Союзу!

„Руский Народний Союз“ —
Принимая членів до 45 літ
жизня.

Вступне після літ.
СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
В разі смерті члена класи „А“
(ціле посмертне) \$1000.00.

В разі смерті члена класи „Б“
половину посмертного \$500.00

Посмертне за жінку або мужа
члена класи „А“ 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа
члена класи „Б“ 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00 до
\$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг
або рук \$1000.00,
б) одної руки, ноги або ока
\$200.00.

Если отец родини в шпитали
божевіллях, Союз платить
що року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу,
мусить вписатись також до брат-
ства, яке належить до Союзу.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ
Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що
всі гро і належні до Р. Н.
Союзу, посилає ся так: на money
order-ax або чеках виписує ся
імя Alex Sharshon, Shamokin,
Pa. Дальше так записаний по-
ney-order або чек не посилає ся
до Голов. Касієра, але враз з ви-
казами до Голов. Секретаря. Го-
ловний Секретаря описля відсилає
їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Ч. 933. КВІТ \$1000.00
на тисяч доларів, котрі п. Тань-
ка Галушка отримала як по-
смертну за допомогу по мужу Аса-
фаті з Головної Каси Руского
Народного Союзу в Америці.
Jersey City, N. J. 9. Мая 1909.
Танька Галушка.

Свідки:
Семен Глива,
Василь Глива.
Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 4:
Д. Голод предс.,
Гр. Підлипчак секр.

Ч. 982. КВІТ \$410.00
на чотириста десять доларів, ко-
трі п. Евдокія Кравець отримала
як посмертну за допомогу по не-
б. Андрею з Головної Каси Руско-
го Народного Союзу в Америці.
Воля Яворова 1. серпня 1909.
Евдокія Кравець.

Свідки:
Ник. Котулька,
Михайл Солтис.
Печать Громади Воля Сенко-
ва.

Ч. 988. КВІТ \$1000.00
на тисяч доларів, котрі п. Тома
Петриш отримав як посмертну
за допомогу по жінці Марії з Голо-
вної Каси Руского Народного Со-
юзу в Америці.
Jersey City, N. J. 11. July 1909.
Тома Петриш.

Свідки:
К. Ференц,
Гр. Ференц.
Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 4:
Д. Голод предс.,
Гр. Підлипчак секр.

Ч. 1051. КВІТ \$500.00
на п'ятсот доларів, котрі п. Ма-
рія Василик отримала як по-
смертну за допомогу по мужу Ва-
силью з Головної Каси Руского
Народного Союзу в Америці.
Scranton, Pa. дня 1909.
Марія Василик.

Свідки:
Стеф. Козловський,
Григ. Василик.
Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 123.
Григ. Мрикало предс.,
П. Кирилюк секр.

Ч. 1049. КВІТ \$1000.00
на тисяч доларів, котрі п. Тара-
ся Мороз отримала як посмерт-
ну за допомогу по мужу Федькові з
Головної Каси Руского Народ-
ного Союзу в Америці.
Срентон, Па. 10 вер. 1909
Тарася Мороз.

Свідки:
Петро Таньчін,
Яким Іваніна.
Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 123.
Григ. Мрикало предс.,
П. Кирилюк секр.

Ч. 26. КВІТ \$15.00
на п'ятнадцять доларів, котрі п.
Франко і Олена Кекіш отримали
як посмертну за допомогу по сині
Стефані з Головної Каси Руско-
го Молодечого Союзу в Америці.
Франко і Олена Кекіш.

Свідки:
А. Скробяк,
Ігн. Музика.
Від місцевого Уряду Руского
Молодечого Союзу в Америці.
Відділ (число) 99.
Ігнатий Музика предс.,
М. Ковалишин секр.

ПОДЯКА.
Воля Сенькова, дня 2-го серпня
1909.

Всечесний Заряде!
Я, Евдокія Кравець дякую
вам за ваші труди, щосьте при-
слали на мої руки 1987 корон які
я днесь відобрала з пошти. Сер-
дечне Спасибі Вам засилаю.
Евдокія Кравець

Рух

в відділах Р. Н. Союзу.

NORTHAMPTON, PA. бр. Усп.
Пресв. Богор. від. 33 Р. Н. Сою-
за буде приймати нових членів
без вступного від 16 до 25 літ, а
від 25 до 40 за половину вступ-
но через два місяці то є вересень
і жовтень. Рівнож визнає ся всіх
членів щоби вирівняли свої мі-
сячні вкладки. Невиплашений
своїх вкладок не буде мав голо-
су на річний мітинг.

Теод. Федько пр.,
Мих. Чепеляк кас.,
Тарас Кокоцкий секр.

JEANNETTE, PA. бр. сьв.
Димитрія від. 207 подає до відомо-
сти, що буде приймати чле-
нів без вступного через два мі-
сяці: вересень і жовтень. Мітин-
ги відбуваються ся кожної другої
неділі по першій.

Мих. Клим пр.,
Михайл Шандрович секр.

PORT BUCKLEY, PA. бр.
сьв. Ів. Хрест. подає до відомо-
сти, що нових членів в віці від
16 до 25 літ буде приймати без
вступного, а від 26 до 40 літ за
половину вступного протягом
двох місяців: жовтень і листо-
пад. Тому кожний Русин пови-
нен скористати з нагоди і при-
бути на мітинг, який відбуде ся
17-го жовтня с. р.

Ст. Запоточний секр.
SPANGLER, PA. Бр. Благо-
віщення Пр. Бог., від. 120 подає
до відомости всім своїм членам
що мають ся всі явити на сліду-
ючій мітингу, дня 17. октобра,
бо є важна справа. Рівнож му-
сить кожний член виплатити всі
довги. Котрий член не явить ся
заплатить 50 цнт. кари а уряд-
ник і дол.

Михайл Белей секр.
TERRYVILLE CONN. бр.
сьв. Арх. Михайла, від. 54 подає
до загального відома, що буде
приймати нових членів без
вступного до братства, а до Р.
Н. Союзу після статутів в мі-
сяці жовтня і листопаді. Просимо
всіх братів Русинів з Тервил
прийти на ті два мітинги і при-
ступити як найчисленніше в
члени.

М. Бобик прд.,
Ф. Лига кас.,
Юрій Ціхонь секр.

PITTSBURG, PA. бр. сьв. Ів.
Хрест. від. 96. подає до відомо-
сти, що дня 24-го жовтня відбу-
де ся річний мітинг. Початок о
1. год. по пол. в гали „Просві-
ти“ під ч. 109-7-th st. S. S. Pitts-
burg. Справозданє касове і вибір
нового уряду. Кожний член без-
условно мусить явити ся і вирів-
нати свої заборгованості, бо в про-
тивнім разі зістане виключений
з бр. і Р. Н. Союзу. Неявивший
ся член заплатить 50 цт а уряд-
ник і дол. кари. Нових членів в
місяці жовтня буде приймати
ся без вступного.

Т. Поливка прд.,
В. Коропей кас.,
Дм. Газдайка секр.

NEW YORK, N. Y. тов. „Зо-
ра“ від. 69. подає до відома, що
на річний мітинг дня 2-го жовт-
ня с. р. зістали вибрані слідуєчі
урядники:
Анд. Кашиньский пред., Іван
Биз з пр., Матвій Маршанів кс.,
Петро Титла з кас., Амбр. Тит-
ла секр., Анд. Корпан і Йосиф
Черган контр., Матв. Васили-
шин, Ів. Лангер і Теодор Юре-
вич опікуни хорих, Осип Мам-
чур дверник.

Амбр. Титла секр.
CLEVELAND, O. сестр. сьв.
Ольги, від. 173 визнає, щоби всі
сестри явили ся на мітингу дня
17-го октобра 1909. Справа уло-
жена Статутів.
Мих. Лазука секр.

NEW FLORENCE, PA. бр.
сьв. Вас. від. 113 подає до за-
гального відома, що дня 18-го
листопада с. р. відбуде ся річний
мітинг. Вибір нового уряду і
справозданє касове. Явити ся
мають всі члени безусловно. Не-
явивший ся член заплатить 1 д.,
а урядник 1.50 кари.
В. Хохла пр.,
А. Геферт секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
як пошукування знайомих, оголо-
шення балів, представлень, сход-
дин і т. п. друкуємо в „Свободі“
по ціні одного цента від слова
за оден раз. Гроші треба приси-
лати наперед.

ВІД ДИРЕКЦІЇ „РИЗНИЦІ“ В
SHENANDOAH, PA.

В Шенандоа, Па. заложено
при церкві сьв. Михайла велику
торговлю церковними річами
під назвою
„РИЗНИЦЯ“.

„Ризниця“ містить ся в стар-
ій церкві на W. Centre St., а
любів готових річей, як фелонів,
євангелій, стихарів, чаш і т. д.
буде також робітня на замовле-
нє; також різнорodne світло
церковне на складі.

Просимо в кожнім случаю у-
давати ся до „Ризниці“ в She-
pandoah, Pa. Цінники вишлемо
до всіх парохій в короткім часі.
Адреса:

„Ryznycia“
114 Chestnut Str.,
Shenandoah, Pa.

ОГОЛОШЕНЕ.

Русинка, знаменита куховар-
ка значюча всі інші роботи до-
машні — прийме місце заряду і
господині від 18. б. м.

Референції на жаданє. Зголо-
шуватись під адресою:
А. В.

145 Montgomery str.,
Jersey City, N. J.

ДОБРИЙ БИЗНЕС

Потрібно партнера з капіта-
лом до 300 дол. до доброго биз-
несу. Жінчина або мущина.
Знаменитий дохід ручить ся.
Ближша відомість в редакції
„Свободи“.

ДЕ Є

Никола Биндзяк, родом з Ва-
лавчи, пов. Вашківці Буковина.
4½ року як в Америці і перед 2-
ма літами перебував в Northbay
Ont. Can. Хтоб про него що знав
най донесе до:
Was. Byndziak,
Moorn McDonal Camp 7
40—41 Blind River, Ont. Can.

ДЕ Є

Микола Дацюк, родом з Голо-
скович, пов. Броди, Гал. Просить
ся його зголосити на адресу:
Stef. Panas,
Crompton, R. I.

ДЕ Є

мій товариш Іван Воробець з се-
ла Вербиловця, пов. Рогатин
Галичина. Перед двома роками
перебував в Нью Йорку. Пошу-
кую его в важній справі. Хтоби
знав де він знаходиться, нехай
буде ласкав донести на адресу.
John Ivaskevich,
8 Caswell Court
Rochester, N. Y.

Ім з 17 намінами
железничий
годинник
для мушкет-
єрів, накручує
ся без ключика,
позолочуваний,
в гарантію на 20
літ, подвійні ку-
верти красно ви-
рвані. Ходить без-
умовно точно та
спеціально зробле-
ний для людей, котрі роблять при-
життєвих, і гарантує ся на 20 літ. Не-
звичайна нагода. — Ми виплемо сей
годинник на кождо адресу за посліпла-
тою (C. O. D.) \$5.75 і за вворотом пере-
сылки, а тим правом, що кожний може
його оглянути, і если йому не подобає
ся — то тоді не потребує платити ані
одного цента. За такий годинник у
одного купця треба заплатити 35 дол.
Дуже гарний 14 кар. золотом поволо-
ночний липушок в дармовісом — додає
ся даром до кожного годинника.
Excelsior Watch Co.,
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Книжки

які можна дістати вскладі кни-
жок „Свободи“:

	цнт.
Америка	15
Ангел та пустельник і т. і.	15
Борба клас і чому бобітників організують ся	15
В Старім і Новім краю	25
Гріхи мільонерів і т. п. С. 7.	15
Ієщо з історії православної місії в Америці	10
Ієщо про звітнята	30
Дві левади і т. п. С. 5.	15
Дорога любови, то Божа до- рога, С. 6.	15
Емігрант	15
Жовнір	10
Журавлі	10
Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах	15
Семельне питанє	15
Зуб за зуб	10
Історія Руси з образами ..	10
Капітал і праця	15
Книжка рахункова	50
Казка про Жидів	15
Многострадалий народ, о- гляд історії українського народу	20
Навернений Грішник	20
Народний рух австро-угор- ських Русинів	15
Новий Завіт	25
Образки і загадки	10
Оповідання	15
Про відступників від рос. православ'я	10
Про нутро землі	25
Підземні скарби	25
Покуса	10
Псалтир	25
Розмова Поляка з Русином ..	10
Смерть	10
Стародавні казки та оповіда- ня	15
Степові люде	15
Страж	20
Стріляй на смерть, робітнича драма	15
Товариска ворожка	15
Унія в Америці	20
Хто з чого жие	15
Які то є люди на землі, а 20 образами	50
Як мужик ходив до паря правди шукати	15
Через кордон	15
Руско-англійський тлумач ...	60
Польско-англійський тлумач ..	60

Молитвенники в красній оправі.
Бог Надежда моя \$2.50
Хліб Душі 2.50
Druh Duszi 1.50
Druh Duszi (в звич. опр.)75
Молитвенник малий 1.50
Вінець 1.50
Зборник 2.30

Пишіть на адресу:
Swoboda,
184 Hudson St., New York.

Вийшли з друку і продають ся
в „Руській Книгарні“ слідуєчі
нові книжки:

Жидівка вихрестка, драма на 5 дій 35 ц.
Украдене цасте, драма в сільського
життя 25 ц.
Українці в Америці, з малюнками 15 ц.
Про Канаду, як у ній живуть 10 ц.
Люди, в малюнках 5 ц.
Білоруси і їх національне відро-
дженє 10 ц.
Словачки і їх національне відро-
дженє 10 ц.
Оповідання про Ірландію (про Ай-
рлэнд) 10 ц.
Як виводили ся Пінішні Аме-
риканські Держави 15 ц.
Морські ліхтарні та про житє на 5 ц.
них 10 ц.
Про пустині, в малюнках 10 ц.
Посилайте замовлення і гроші до:

RUTHENIAN BOOK STORE,
439 N. 6-th Ave.,
39— Scranton, Pa.

DR. RICHTER'S

„PAIN-EXPELLER“

Чоловік шпарпанний болями є безпоміч-
ний немач сей робитий корабель на
скелях. Коли Ви терпите на ревматизм,
невралгію, простуду і т. п., то тоді
сир буйте кілька разів натиранє
PAIN EXPELLER-OM,
вагально унанієм. всесвітнім домовим
ліком. По всіх друторгах в ціні по
25 і 50 цнт.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl Str., New York, N. Y.

Металеві
ОБЦАСИ І ЗАПЯТКИ

Зроблені зі стали.
Для майнерів, каменярів,
фармерів і тяжко працюючих.
Можна їх прикріпити до старих
чоботів, а они зроблять ся як
нові. Можете купити їх враз в го-
товими чоботами. Все тривалі.
Легкі від шкіри і легкі до при-
кріплення. Кожний швець вам їх
наложить. Пишіть по ціні.
UNITED SHOE MACHINERY CO.,
BOSTON, MASS.

Ферма
54 акрів, дім на 12 кімнат,
стодола, возівня і всі инь-
ші будинки, водний млин
на 2 камені, один стальо-
вий млин, водний тартак і
т. д. Гарний сад, дохід ве-
ликий з млина, фарма в се-
редині місточка. Ціна 1800
дол. Писати до
Daniel Kudlik,
8 4 Colchester, Conn.

Шершень
(Szerszen)

одинок україн-
ська гумористи-
чна часопись в
Америці.

Виходить 2 рази
місячно.

Річно в Америці
\$1.50, в Європі і
Канаді \$2.00.

Адреса:
„SZERSZEN“
184 Hudson St.,
New York, N. Y.

Чи Вам треба аж стріляти, щей може з гармат?
Щоб Вам в ухо загреміти: шліть же передплати!
Зважте Братя що наш „Шершень“ козацького роду
Рублів зовсім не дістане, хотьби скавав в воду!
І хоть врагів він кусає, хоть він і хороший,
Щоб раз вилетів з друкарні — треба купу грошей.
А в Нью Йорку та на кредит годі друкувати
Тож кватє ся Дорогіі з присланєм предплати!...

Дещо із моїх вражіннь з Бофало.

По кільканадцять годинній киванні „треном“, дісталися ми врешті вертаючи зі славного Чікаго до так зв. міста „Бавслів“, себто до Buffalo, N. Y.

Зачековавши наші пакташки як на правдивих джетлеменів пристало, почали ми розглядати ся, де б і в який спосіб наповнити наші випорожнені жолудки, котрі по чикаговських „біфстейках“ почали чомусь так корчитись, та воркотіти по радикальному у наших черевах, що сим воркотанєм перевишляли майже всі буфалівські повозки, та самоходи...

Попоївши що Бог дав у якогось пузатого, як здавалося мені Німчиска, котрий, за кусничок печені, через котру можна було бачити хотьби і до нашого славного Голіок, поздирав з нас щось аж по цілому доларови, вийшли ми у головніший центр сього „Баволього“ міста, щоб хочтай в часті винадгородити собі Буфалівськими „хмандрапами“ кількадечну киванину в подорожі.

Але переконавшись, що без провідника хотьби і в так на око богобойнім місті, яким видає ся Буфало не тільки, що годі оглянути щось путнього, але можна ще легко і колькок від штовханців на вулицях набавити ся, ми махнули на ціле се „Баволе“ місто рукою, та поскакали трамваем до чудової і на цілий світ славної місцевості, до водопаду Niagara Falls.

Околиця поміж Буфалом а Ніагара фолс, о скільки міг я зауважити, чудова та поетична до того степеня, що двох із моїх товаришів подорожі так ниво захопили ся що аж поспали ся!...

Хто знає чи й я сам не бувби пішов слідом моїх товаришів, як нараз кондуктор заявив, що ми станули уже у цілі себто при водопаді.

Заплативши по одному доларови за так зв. „трип тикет“, всіли ми на спеціальний трамвай, та чмихнули швидко через міст до Канади, себто на противний беріг ріки, звідки се справдішче чудо природи представляє ся у цілому масштабі своєї краси.

Щоб описати з усіма подробицями красу самого водопаду, требаб чимало часу. Тому обмежусь і скажу тільки се, що сказав би кождий із наших шан. читачів, а особливо той, — хто мав — або буде мати спромогу бачити се диво.

От прошу уявити собі кілька поверхову, як рівнож кількості стін довгу кам'яницю, з котрої безнастанно, неначе людське жите, котить ся студенна, та чиста мов хрусталь водиця.

Ударивши з стралним лоскотом об кам'яне русло, вода то різтріскує ся з реготом на мільони дрібненьких крапельок і котить ся руслом в даль, то знова зриває ся під напором дру-

гих филь, та прискає спіненням стовпом заввижки самого хребта, по котрім що й по скотила ся, щоб опята з ще страшнішим реготом вдарити, та торопати все, щоб посьміло стати її на перепоні!...

Ось Вам шан. читачі й славетний водопад Ніагари.

Додайте до сього зелені, множество найкрасших цвітів навкруги, красне осінне сонічко, котре з голубого неба грає лучами в мільонах мінімальних крапельок у воздуху в виді каблукатої дуги а будете мати хоть сяке таке понятє, про се правдішне чудо природи, на яке не здобулась до тепер ще мабуть ніяка людська техніка, чи архітектура...

Налюбовавшись до волі чудовим краєвидом завернули ми трамваем, тай покотили ся хутко по надлівним берегом ріки у низ і то з такою швидкістю, що мимоволі щось в роді мов шпильок, почало перебігати по спині...

А ну ж, місто котитись як Бог приказав у перед по шинах, трамвай дасть щупака, тай гепне з нами з височезного берега прамісенько у воду? думалось мені...

Б-р-р-р!... Бо будь що будь на студену, а що важнійше, на таку карколомну купіль, не тільки я, але й мої товариші мимо козацької завзятости мабуть не мали такої великої схоти... Бо о скільки зауважив я, кождий з них заціпив з резигнацією свої зуби, та мняв цілко коней лавки, готовий, як то кажуть в остаточности на все...

У такому то скупленю „козачого духа“, їхали ми мовчки з трійцять хвилин; нараз мов на зліт, трамвай в дійсности завернув на місце на право, завертів неначе для розмаху своїми округлими ногами, тай пус з нами несподівано на противний беріг — але через міст!...

Га! щастє велике, й то від Бога, що так стало ся, погадав я собі. Бо еслиб тобі захотілось скакати з берега на беріг воздухом, то хто зна' як усі ті наші вражіння скінчилиб ся...

На домір лиха, і кондуктор, котрий провадив сей „спешіал“ трамвай, по переїханю моста й собі чомусь сповакнів... з чого виходилоб, що карколомна їзда ще не скінчена, себто, що трамвай, хотия й перебув більшість шаленої дороги, то спустившись у низ, ще як раз заперено сом де о яку підбережну скелю. А тоді? Собаці на чоботи придалась хіба подібна їзда!

Що не дуже парляментарних епітетів, й то з глупини моєї душі желав я тоді усім подібним вражінням, се більше як певне... Але що і з тої карколомної цілої подорожі вийшов я й тим разом ще цілий, то з вдячності посьвячу ще на ру стрічок й самому містечку, котре носить сю са-

му назву що й славетний водопад, себто, Niagara Falls, N. Y.

Саме містечко хороше та чистеньке, мов віночок на головці української красуні. Одно, що недуже припало мені до смаку у самому містечку, то бодай чи не за богате число проживаючих там пузатих чорнюхів, чи муринів. Впрочім і мурини мають прецінь свій смак, як рівнож право до життя, чи там своїх вражіннь...

Де не глянеш, бє в містечку чистота та житє, по виставових вікнах аж кишить від „томагавків“, файок, та других індіанських ручних виробів, на котрі у другій якій амер. місцевості чоловік й не споглянув би, а в Niagara Falls навпаки...

Практичні ніягарофалці по при усіх тих нібито індіанських файках, тютюняках, топірцях і т. п. небилицях, попоставляли таких чудових та ніжних своїх Miss, себто дівчат, що чоловік мимоволі, не тільки що купує все, що підпаде у руку, але й платить солєно... Бо і щож робити, як така молоденька Miss захвалює товар?

Тому і неоглянувшись я ще гаразд, коли мій ненасатний карман скорчив ся мов ірландська шкапа а я став обладований ніягарськими „фіксифаксами“. І тому попрацавсь поспішно з товаришами, вскочив на потяг і не опинив ся аж у... своесах...

Михайло Белл.

Переїзд в Америку.

Переїзд в Америку в нинішніх часах відбуваєть ся далеко скорше, чим тому 15 до 20 літ назад. Получене між старим світом (Європою) а новим (Америкою) становлять великанські пароходи, улажені з великим комфортом і вигодами для подорожних. Се справді правдиві плаваючі палати, — із салями, сальонами, а деколи навіть з театральними сценами. Після числа подорожних і множества преріжних припасів, які із собою забирають, кораблі єї можна звати не палатами, а хіба цілими плаваючими містами. Понизше поданий докладний опис дасть нам бодай яке таке понятє о величї перевозових кораблів.

Суть кораблі, які перевозять цілі „армії“ пасажирів. Кораблі, які перевозять по 500 осіб — причисляють ся до звичайних. Суть кораблі, котрі перевозять по 1000, 1100, а навіть по 1500 і більше (враз із залогом корабля) пасажирів. Се велике число пасажирів на таких великанях кораблях розміщуєть ся в каютах, призначених для одної, двох осіб, — або спільних, — і крім сього в спеціальних, дуже виставно і розкішно уряджених каютах, т. зв. „Chambres de luxe“, котрі суть з таким комфортом уряджені, що перед ними нічим каюта першої класи. Такі ка-

юти складають ся звичайно із кількох кімнат. Розумієть ся само собою, що за такі каюти треба невисказано дорого платити, — алеж бо за те в них подорожувать ся, що так скажу, фантастично-розкішно і вигідно. Не треба й додавати, що такими каютами „Chambres de luxe“ покористовують ся завжди лишень мільярдери.

Припустім, що на такому великані-кораблі, до якого можна зачислити корабель „Північно-німецького Льюйда“ в Бремї „Kronprinzessin Cecilie“, їде пересічно 1100 людей. Вже сама скількість пасажирів вправляє в подив; сеж число осіб, яке становить населене наших галицьких сіл — і то т. зв. більших! Але не треба забувати, що на проживу такої скількості людей забирає із собою корабель всякі потрібні припаси. Пригляньмо ся ближше і сьому. Корабель забирає для всіх своїх „гостей“ 27 тисяч фунтів мяса, в чім єсть: 3050 кількограмів дичини і дробу, 1125 кг. баранини, 6600 кг. волового мяса, 600 кг. телятини і 450 кг. вепровини.

Відтак набирає парохід 850 кг. риби, 300 кг. шинки, — і 14 бочок устриць. Всі ті припаси — в часі кількадевньої подорожі — зістануть з'їджені до крихітки!

Щоби всі припаси поживи заховати у свіжому стані, — і щоби зменшити духоту пасажирам в часі горячої подорожі, забирає корабель із собою 40 тисяч кг., отже цілу гору, леду. Крім леду, ладують ще на корабель спеціально заморожені припаси поживи, в числі 1000 порцій.

Після сього ладують на корабель всяку ярину — а все в таких масах, яких треба було що дня на замку короля Ліліпутів, для прокормлення Гулівера, а то: 75 бочок овочів, 175 бочок бараболі, 2,400 головок сальони і 500 кг. інших ярин, як: морква, петрушка, цибуля і т. д.

Хліб випікають вже на самому кораблі, в часі подорожі, а в пристани набирають на корабель лишень муку, топливо і т. д. На сьому цілї забирають 90 бочок муки і 175 кг. дріжджів.

Але то ще не все; ще потрібні деякі доповнюючі припаси і на корабель дальше ладують: 20 тисяч яєць, 1,500 фунтів масла, 2,650 літрів молока і сметани, — а в добавок 200 кг. гісточок.

На корабель ладують дальше 400 тисяч кг. води до питя, отже ціле озеро котре булоб в стані всіх подорожних корабля, собою затопити! Однак самою водою подорожні не задовольнялись би, тому ще на корабель дають: 3000 бутельок і 375 бочівок пива, а крім сього ще значне число вина і лікерів.

Вкінці в корабельну „безодню“ наносять ще певну скількість чаю, шоколаду, кави, — і набір припасів

РОБЕРТ von МОШИСКЕР.

Кандидат до найвишого суду в Пенсильвенії.

Дня 2-го листопада 1909 р. відбуде ся голосованє на вибір судії до найвишого Суду в стейті Пенсильвенії. На сей високий уряд вибирають найспосібнішого чоловіка, який дав докази знання права і безсторонности в поступованю судейським зі сторонами спорючими. — Таким чоловіком єсть власне Роберт von Мошискер, теперішній судія в Філадельфії. Єго отець походив з Галичини, а переніс ся до Америки в часі борб за свободу. Осівши в Вашингтоні став доктором і професором висших шкіл. Оженив ся з Американкою но в недогім часі помер полишаючи сиротою 13 літнього Роберта, свого сина. Мати умерла також. Бідний хлопчина помимо сирітства став ревню учити ся, доки не покінчив всіх шкіл, а відтак права. Що учив ся пильно і знав добре права, видно зі сего, що в коротці став помічником Прокуратора, а опісля самостійним судією в Філадельфії. Тут дав докази свого знання і безсторонности та позискав собі узнанє всіх високо поставлених людей. В посліднім часі поставили єго кандидатом до найвишого суду в Пенсильвенії. Обовязком всіх Славян горожан Американських єсть дати свої голоси у вівторок, дня 2-го листопада 1909 р. на Роберта von Мошискер, позаяк такий чоловік заслугоє на се, тим більше, що він не встидає ся свого роду ані свого походження. Сей муж єсть заразом взором для нас, як ми повинні працювати в Америці, аби собі своєю працею заслужити на узнанє тутешних горожан. — Давби Господь Бог, щоби руські діти в Америці пішли слідами сего красного і вірцевого чоловіка, Роберта von Мошискер.

довершений. Всі ті припаси призначені лишень для самих пасажирів. Сам корабель, ся великанська парова „фабрика“ із своїми чотирма коминами і великанськими печами, потребує і для себе припасів.

Для „прокормлення“ самого корабля треба на дозрогу 5000 тон (5 мільонів кількограмів) вугля і відповідну скількість солодкої води (морської води до виторювання пари в кітлах не можна вживати, бо вона має в собі багато соли і інших мінеральних частиць) до кітлів на виторенє пари, яка жене корабель вперед. А треба знати, що корабельні кітли і машини парові суть так великанські, що парові машини наших залізниць, проти корабельних, суть діточкою забавкою! — Дперва ся скількість „поживи“ корабельних кітлів зможе доставити почтові пересилки і всіх пасажирів Європи до Америки.

Почтові, або т. зв. поспішні кораблі, хотия і як великі їдуть а зглядно плізуть з Європи до Америки

5, а найдовше 6 днів. А на ту саму подорож Христофер Колумб, який в 1492 р. відкрив Америку, потребував аж пів року! Ось до чого доходить наука і техніка нинішніх часів!

Російсько-Американська Лінія.

Одинона без пересідання лінія поміж Росією а Америкою.

Почтові пароходи.

Пароход „Бірма“ — жовтня 2-го 1909. Дошрубований парохід „Россія“ — листопада 6-го 1909.

Ті, що їдуть в кабінах суть у звільнені від огляда в Кестлгеден і висідають впрот а в порті, если она встала оглянені через лікарів і урядників на шифі.

Ціни умірковані.

За ближшими інформаціями звертати ся до:

A. Johnson & Co., Gen. Pass Agent,

27 Broadway, NEW YORK, N. Y.

— Напад диких Індіан на руських колоністів в Бразилії. О. Титла, русько-католицький священник в колонії Itayopolis (давніше званій Lusena) в бразилійській державі Parana, пише в „Ділі“: На руській колонії „Nova Galicia“, віддаленій від руської колонії Lusena 9 кілометрів, напало 8. серпня с. р. о. коло полудня 5 Бугрів (Індіанів) на двох Русинів, братів Максима і Івана Крукевичів. тоді, коли працювали в лісі при стінанні дерева. Оба брати варили собі обід і хотіли ще перед обідом спустити одно дерево. Нараз перелетіла одна стріла і пробила Іванови удо ноги на скрізь. В тім самім часі була би пробилася стріла гортань Максимови, якби не був відхилив ся; а так зірвала йому кусень підборіддя, роздерла бороду до кости і застрягла в недалекім дереві. Іван проломив серед болю деревце, стріли і відскочивши кілька кроків стрілив два рази з пістолета до надбігаючих і вкочих Бугрів і в тім змлів. Максим стріляв, але капсль спалили. Бачучи, що брат окровавлений, взяв брата, хоч сам був ранений, на плечі і піс ще кілометр. Русини, що даліше о ¼ км. працювали, розбігли ся, як почувли стріли, бо були без зброї; однак закликала Максима, щоб держали ся разом, опам'ятали їх. Тоді обох братів посаджено на коні і завезено до дому, де кров застановлено. Кількох Бразиліан удало ся на місце припадку зі зброєю, котрої ніколи від себе не відкладають. Шукали за стрілою, що застрягла була в дереві, але її вже не було. Пропала сокира, пропали горнята з фасоллю і мукою; все стало ся добицею Бугрів. Се третій випадок нападу Бугрів на Люцені. Перед 9 роками убили Бугри 19 Русинів. Перед 7—8 роками убили на самого сьв. Петра і Павла цілу родину Русинів. Тут не допоможе військо; лиш оборона власна. Наші Русини уважають себе безпечними з друками в руці. Бразиліани дивують ся, що Русини йдуть у ліси без доброї зброї. О.Титла просить австрійського конзуля в Куритибі о зброю для Русинів, а навіть старав ся в Губернії, щоб дала руським колоністам зброю або даром або бодай на сплату; але доси були ці прохання без успіху.

— Революція в цілій північній Іспанії не утає. Уряд місто вписати війська проти Маврів, а якими веде війну, мусить висилати їх проти „внутрішнього ворога“. Арештовані суть так численні, що всі в'язниці переповнені.

— В маленькій республіці Ст. Домінго вибухнуло повстання. В понеділок прийшло до битви між військами державними і повстанцями та сі послідні зістали побиті.

— Поміж зовнішніми ліками „Котвичний Pain Expeller“ є дійсним царем. Він гоїть ревматичні болі дійсно з блискавичною шкороштію, даліше болі зубів, болі в крижах, болі з простуди, звихнення і т. п., а при тім всім не руйнує кишені, позаяк флашчина коштує лишень 25 і 50 центів.

машлі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

Ціна і проба висилася даром

Можете писати до нас по руски, словенськи або польськи.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

Хористна праця для кожного!

Попукуємо чесних людей до розповсюдження нашого кравого тютюну за сталю виногородою \$18.00 тижнево. Ось поаця єсть дуже поплатна і легка для кожного Русина. В кожній місцевості знаходиться багато робітників, котрі хотіли такого тютюну, який курили своїм вітчизні. Отже ми кождому дамо до розпродажу власне такий тютюн і його працю коло розпродажу совістно виногородимо.

Пішіть сечас по близші інформації і прібіки тютюну, котрі висилася даром — залучаючи 2 ц. марку на пересилку — до Russian Tobacco Co.
182 Nassau St., Room 301, Dept. 8,
New York, N. Y.

Русини Пінсбурга і околиці!

Чи Ви знаєте, що **German Savings & Deposit Bank** на розі 14-ої і Carson ул., South Side, **Pittsburg, Pa.** є найбезпечнішим банком? Не знаєте, то загляньте до справоздання стейгових контролорів, що узнали наш Банк за один з найсолідніших і найпевніших в Пенсильвенії. Мастою 5,000-000.00. Платимо 4 проц. Шифарти на всі лінії. Висилка грошей, справи нотаріальні, військові і т. п.

Й. Е. Род, преде,
А. П. Міллер, касієр,
Ал. Бучак, вр. банку.

EMIL BACHMAN
BADGES, FLAGS, BANNERS & CAPS
580 SOUTH CENTER AVE. CHICAGO

Найбільша чесько-словенська і християнська фірма прапори, гизики, братські відзнаки, шапки та усі різи потрібні для братств в Америці

EMIL BACHMAN
580 So Centre Ave., Chicago, Ill.

Пішіть по наш великий, 60 сторін чисельний каталог, в яким містяться також сотні похвальних листів від всіх славянських братств в Америці. Пішіть до нас по словенськи або по руски — як хто уміє. Знаємо по руски читати але відповідатимемо по словенськи. 50—

Свій до свого!

Нумо Братя! Свій до свого! До Мамроша! Всі до одного! Чужих усіх поминайте, Тільки свого підпірайте. Мамрош Русин справедливий, А в бізнесі все утигивий — Хто-же хоче більше знати, Прошу прийти й переконатись. Горівки найлучші має, Бо злих зовсім не тримає. И так віску, комовицю, Для всіх добру сливовицю Арак, коняк, рум, паленка І кмінівка солоденька; Вина рівнож всі хороші І то за дешеві гроші. Пиво сьв'яже і холодне — Лучше бути вже не годне. Є питар, щоб курити Лип у него тра купити. Тому Братя, памятайте, Та до нього завертайте. А ті, що в контрив приїжджають Най сей адрес памятайте:

Trof. Mamrosh,
110 Morris str.,
Jersey City, N. J.

ІВАН БІЛИК

3 великого числа фармів належать передовсім звернути увагу на слідуєчі:

108 акрів, 50 акрів землі орної, решта пасовища і ліс, новий дім на 9 кімнат, стодола і всі другі господ. будинки, великий сад. Ціна 1200 дол.

53 акрів, 30 акрів чистої землі, дім на 12 кімнат, стодола і всі будинки. Грубий ліс і сад. Три милі від міста. Ціна 1.100 дол.

92 акрів, чистої землі 45 акрів, новий дім на 8 кімнат, стодола і всі будинки, грубий ліс і сад. 4 милі від міста. Ціна 1350 дол.

60 акрів, 35 акрів чистої землі, решта пасов. і ліс; дім новий на 9 кімнат, стодола і всі будинки. На фармі є вібрано віна в 4 акри ачменю в 2-ох акрів, 1 кін, 20 тонів сіна і посаджених 3 акри бульби. Ціна 1700 дол., готівкою 900 а решта на сиплату.

На кожній фармі є сад і всі машини рілльові, тай кожда є недалеко від міста.

Деякі фарми можна купити на сплату.

Крім сего много інших фарм більших і менших на легкі сиплати.

Власні інформації уділять:

JOHN BILYK
617 E. 16-th Str., New York.

ОДИНОКИЙ РУСЬКИЙ ФОТОГРАФ ПАВЛО ГУРДУС

77 Newark Ave., близько Henderson St., JERSEY CITY, N. J.

Прийдіть до моєї роботи і придивіть ся моїй роботі, а якщо правдиві аналізи переконались, що я більше даю, чим обіцяю. Фотографії виконую старанно і в всякою точності.

Дивіть ся добре на номер дому!

P. HURDUS,
77 Newark Ave., near Henderson St., JERSEY CITY, N. J.

Руска Агенція Корабельна і Пересилка Грошей

з кав-цією 15.000 доларів і під контролем Стейту Нью Йорк.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слідуєчі справи:

Пересилає Гроші до всіх країв по цінах можливо найташних і як найшкороше.

Продає Шифарти на різні лінії корабельні до старого краю і в краю до Америки по найташних цінах.

Виробляє повновласти, контракти купна і продажі заосмотрені підписом конзуля; перепроводжує великі ящики справи зі судами і старокравними властями.

Палагоджує справи військові, як увільнене від асетирунку, військової контролі, увільнене від вправ і т. п.

Міння гроші — старокравні в американські і американські на краєві після біжучого курсу.

Адреса:

Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson Str., New York, N. Y.

Одинока вірцево уряджена

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“

затрудняє добре вишолений друкарський персонал, посідає найновіші машини, як томе ріжнородні гарні черенки і припраси.

Виконує

всякі друкарські роботи

точно, гарно і по низьких цінах.

Впов. Родимці, як томе Відділи і члени Р. Н. Союзу повинні в всяких друкарських роботах удавати ся лише до своєї друкарні „Свободи.“ — Адрес:

184 Hudson Street, New York, N. Y.

АРТИСТ РІЗБЯР

Евгеній Василенко

виконує усія роботи

входячі в обсяг церковної штуки, як:

ІКОНОСТАСИ
ВІВТАРІ
ПРЕСТОЛИ
ВАЛЬДАХИНИ і т. д.

Золотить і малює ікони.

Усі роботи виконує добросовісно.

EUGENY VASYLENKO
337 W. Center St., Shenandoah, Pa.

се прекрасна, щиро-руська церковно-народна Газета.

Виходить в Нью Йорку кожного місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі світа. В „Душпастир-и“ друкують ся важні для всіх оголошення гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир“ всім подобає ся — всі его хвалять.

Коштує на цілий рік так тут в Америці як і до старого краю всего лиш \$1.20.

Читайте, що пишуть за „Душпастир“:

Canora, Sask., Canada, Mapt 29, 1909.

Всечесна Редакція Душпастир! — „Признаю Вам“ щирі, правді, що ніяка часопись так не догодила мене, як ся наша, дорога часопись „Душпастир“... Ся часопись то єсть так, якби в дуже сильну посуху, легкий, манний дощ... Нехай засіє благодать Божя над сим початком так гарного і сьвятого діла! — З поважаням, Олександр Хубун.

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастира“, майже щодня. Тож замовляйте „Душпастира“ чим-ськороше для себе і для Ваших своїх і знайомих тутки і в краю.

„Душпастир“ повинен бути в кожній руській хаті.

Гроші на „Душпастир“ треба посилати (найліпше почтовим моней-ордером) на імя:

Rev. N. Pidhorecki 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Позір, Братя Русини!

Я виробляю з найліпшого матеріалу за найнижчі ціни

Братські шапки, Відзнаки, Лиси, Брощки, фани, Хоругви, Уніформи, Печатки всякого рода та для братств, як і для поодиноких осіб.

Продаю майліпші види з життя Ісуса Христа від Рождества аж до Вознесіння. Продаю томе книжки до молення і сьвітосі: руські, польські і словенські по дуже низьких цінах. — Осам Русином, а до того членом Р. Н. Союзу. Проч а чужини! Удавайтесь лиш до свого! Як хто знає, най так пише. За роботу гарантую. Моя адреса така:

Stefan Kalakuka
215 Moran Court, Scranton, Pa.

Оден з найбільших броварів в Америці.

Варить пиво на краєвий спосіб. без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него ніколи не болить, бо єсть здорове і поживне.

Не треба его зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

E. ROBINSON'S SONS.
Lager Beer Brewery,
435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.

ARGO
Gloss Starch

НЕОПАКОВАНИЙ КРОХМАЛЬ під барою у гротерника лучить ся а порошком, через що ваше біле стає сиве або жовте.

Арго єсть найліпший крохмаль до всякого рода біля. Уживаєсь на зимно або голячо.

КУПУЙТЕ ПАНЕТИН ЧИСТОГО „ARGO“ 5цнт.

ARGO
THE STARCH FOR EVERY PURPOSE
FOR HOT AND COLD STARCHING

„Гайдамаки“
МІСЯЧНИК

Передплата на рік 1'00 долар. В Австрії і Росії „1'50. долара.

Адреса: „Haydamaka“
639 East 11 Street,
New York N. Y.